

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C130 – CUL16**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 24 februari 2010

INHOUD

Interpellatie van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de publiciteit voor steden en gemeenten in tv-programma's	3
Met redenen omklede moties	15
Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de knipperlichten-procedure bij de VRT en de minderinkomsten uit reclame	15
Interpellatie van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de transparantie van de zogenaamde knipperlichtprocedure bij de VRT en de minderinkomsten uit radioreclame	15
Met redenen omklede motie	28

■

Voorzitter: de heer Philippe De Coene

Interpellatie van de heer Bart Tommelein tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de publiciteit voor steden en gemeenten in tv-programma's

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Voorzitter, minister, collega's, talrijke tv-programma's, of het nu fictiereeksen zijn, realityshows, muziekevenementen of talkshows, spelen zich af in een welbepaalde stad, gemeente of provincie. Er zullen maar weinig mensen zijn die niet weten dat Flikken zich afspeelde in Gent, Aspe in Brugge en David in Koksijde. Voorzitter, misschien is dat voor De Rodenburgs in Kortrijk wat minder, maar als ik het hier vermeld, komt uw stad ook nog eens in beeld.

Steden, gemeenten en provincies krijgen nu en dan de vraag voorgeschoteld om te dienen als tv-decor. Dat zorgt enerzijds voor herkenning bij de kijkers, het kript het realiteits- en geloofwaardigheidsgehalte omhoog en het zorgt voor mooie tv-beelden. Anderzijds zal het ter beschikking stellen van de gemeente of de stad voor tv-programma's een aantal lokale entiteiten geen windeieren hebben gelegd. Ik denk bijvoorbeeld aan de Scheldestreek waar Stille Waters werd opgenomen, die plotseling overstelpt werd door wandeltoerisme, of aan de Bosroute of 'Bospoepersroute', die kijkers aantrok die benieuwd waren waar de escapades van de beenhouwer uit Van vlees en bloed hadden plaatsgehad. Ook de aandacht voor de première en het vermelden van het stadslogo of het gemeentelogo in de mediacampagne kunnen toeristische voordelen met zich meebrengen. Een fandag als Flikken is natuurlijk een opsteker voor de plaatselijke horeca in Gent. U weet dat ik altijd bezorgd ben om de horeca, ik heb daar dus geen enkel probleem mee. Maar eerlijk gezegd, denk ik nu ook niet dat elke stad of gemeente kon profiteren van de nodige return die het tv-programma met zich meebracht. Zo kan ik me maar moeilijk inbeelden dat een programma als Villa Vanthilt Hasselt of Gent op een beeldige wijze in de picture heeft gezet en voor een grote return heeft gezorgd. Ik stel me dezelfde vraag bij De Rodenburgs voor Kortrijk.

Voorzitter, minister, de reclame voor deze steden en gemeenten is uiteraard niet gratis. Meer nog, ze moeten vaak grote sommen geld neertellen om als achtergrond te mogen dienen op tv of om fan- en andere themadagen te organiseren. Ik geef een paar voorbeelden. David kostte Koksijde 200.000 euro; Code 37 kostte Gent 100.000 euro; Katarakt kostte Limburg 500.000 euro. De Smaak van De Keyser kostte Hasselt en Toerisme Limburg 1 miljoen euro. De Rodenburgs in Kortrijk: ik vermoed 100.000 euro, met nog eens 50.000 euro van West-Vlaanderen. Niet alleen deze sterke fictiereeksen kosten de gemeenten een bom geld, dit geldt ook voor entertainmentprogramma's: Villa Vanthilt kostte Gent 50.000 euro, 1000 zonnen en garnalen 10.000 euro. Dat zijn aanzienlijke bedragen, die kunnen doorwegen in een gemeentebegroting. De ene gemeente kan al meer geld neertellen voor dergelijke zaken dan de andere. Voor kleinere gemeenten is 10.000 euro voor 1000 zonnen geen peanuts. Ik ben zelf voorzitter van een gemeenteraad. Ik hoor de gemeenten voortdurend roepen dat hun budgetten onder druk staan, zeker nu er geen lokaal pact meer is met de gemeenten. Daar is dus een vraagteken bij te plaatsen.

Minister, als liberaal wil ik me helemaal niet inlaten met de contracten die tussen commerciële omroepen en lokale entiteiten worden gemaakt. Als commerciële omroepen een kostprijs op tafel leggen die gemeenten moeten betalen om als tv-decor te dienen, dan moeten de lokale mandatarissen maar oordelen of dergelijke investering of sponsoring haalbaar is voor hun stad dan wel overbodig is. Zij zijn verkozen door de mensen en zij moeten omspringen met het gemeentebudget.

Anders wordt het wanneer de openbare omroep in het spel komt. Gezien de grote sommen belastinggeld die nu al van de Vlaamse overheid naar de openbare omroep gaan, moeten we

de vraag durven stellen of het de bedoeling kan zijn dat sommige burgers in Vlaanderen tweemaal moeten betalen om hetzelfde programma op tv te zien. Zeker in het licht van de opmaak van de nieuwe beheersovereenkomst en het bijhorende financieringskader moeten we daarover een visie ontwikkelen. Vinden we het logisch dat de openbare omroep tweemaal langs de kassa passeert? Bijvoorbeeld het programma De Smaak van De Keyser wordt besteld door de VRT en krijgt dan nog eens 1 miljoen euro van Toerisme Limburg en de stad Hasselt. Dat zijn telkens openbare besturen die mee helpen sponsoren. Een inwoner van Hasselt heeft met andere woorden drie keer meebetaald.

Trouwens, niet voor alle programma's wordt een financiële bijdrage gevraagd. Voor de succesvolle reeks Witse, die in Halle wordt gedraaid, wordt enkel maar lokale ondersteuning gegeven. Blijkbaar is het zeer goed mogelijk om zeer goede fictie te produceren zonder dat de gemeenten belast worden. Daar komt nog bij dat de gemeenten terechtkomen in een spel van opbod waarbij de beste betaler of de gulste schenker het tv-programma toegewezen krijgt. Zo heb ik uit betrouwbare bron gehoord dat Villa Vanthilt vorig jaar 50.000 euro vroeg aan Gent en Hasselt, maar voor de volgende editie al 75.000 euro vraagt. Een stad die niet bereid is om dat bedrag op tafel te leggen, verdwijnt sowieso van de shortlist.

Ik stel me daar toch wel vragen bij. Kunnen wij toelaten dat de openbare omroep waarin wij elk jaar opnieuw miljoenen investeren, onze lokale entiteiten tegenover elkaar gaat uitspelen om uiteindelijk de grootste portefeuille binnen te rijden? Hoelang zullen de steden nog willen instappen in dit opbod? Op de duur wordt dat toch allemaal zeer duur voor de begroting.

Ik zeg ook niet dat er geen nuance kan of mag bestaan. Maar dan moeten we daar toch over kunnen discussiëren. Wat is de benadering van fictie, van entertainment, van andere programma's? Ik denk bijvoorbeeld aan de op stapel zijnde herdenking van de Eerste Wereldoorlog, waarvoor ik trouwens mijn steun heb uitgesproken bij de bespreking van de beleidsnota. We gaan toch niet beginnen met steden als Alveringem, Poperinge, Ieper en Langemark te laten betalen voor hun medewerking aan programma's over de Eerste Wereldoorlog? Ik ken het budget van die gemeenten, het is niet van aard om zulke sommen te kunnen neertellen.

Minister, ik wil u dan ook het volgende vragen. Hoe staat de Vlaamse Regering en u in het bijzonder tegenover deze praktijk? Mag de openbare omroep lokale entiteiten tegen elkaar uitspelen, of vragen om grote sommen te betalen in ruil voor een tv-programma op hun grondgebied? In het kader van de voorbereiding van de nieuwe beheersovereenkomst over het besteden van gemeentelijk of stedelijk belastinggeld aan programma's die op de openbare omroep verschijnen kunnen toch afspraken worden gemaakt?

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: De heer Tommelein heeft het hier mooi geschetst, maar dit is een groter verhaal. Dit gaat niet alleen over de steden en gemeenten. In Antwerpen discussieert de gemeenteraad jaarlijks over de ontvangst van Sinterklaas en hoeveel dat mag kosten. De sint is als een beursnotering, hij stijgt elk jaar. De openbare omroep is blijkbaar voortdurend en krampachtig op zoek naar geld. Dat vind ik eigenaardig. Ze weten toch perfect hoeveel ze krijgen? Als een commerciële omroep op een bepaalde locatie een serie wil ontwikkelen, dan is dat de vrije markt. De gemeente of de stad moet dan maar beslissen of ze dat wil. Maar de openbare omroep krijgt al geld van een overheid, daar moet hij het maar mee doen. Voor mij kan het niet dat de openbare omroep nogmaals langs de kassa van de belastingen passeert. Ik wil dit nog verder opentrekken naar de radioprogramma's en evenementen. Het gaat niet alleen om het programma zelf, maar ook om alles wat daarrond wordt georganiseerd, daar wordt ook geld voor gevraagd.

Het is al langer bekend en af en toe komt het aan de oppervlakte. Het programma Vlaanderen Vakantieland zou toch een promotie moeten zijn voor de schoonheid van Vlaanderen, maar daar zitten blijkbaar ook lucratieve verkoopmodellen onder, nog los van de reisbureaus,

tegenover de gemeenten. Ik vind dat niet kunnen. Er is een duidelijk signaal nodig vanuit de Vlaamse Regering. We moeten de openbare omroep duidelijk maken dat het nu maar eens gedaan moet zijn met geld te vragen aan steden, gemeenten, gehuchten en provinciesteden.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, minister, dames en heren, de heer Tommelein heeft een punt. In het begin van zijn discours had ik de indruk dat hij het commerciële en het openbare door elkaar haalde. Zoals de heer Verstrepen zegt: vtm kan doen wat ze wil. De gemeenten beschikken over hun autonomie. Daar heb ik niets aan toe te voegen.

Een klein detail, mijnheer Tommelein, De Rodenburgs zit op vtm en niet op VRT.

Men zegt: de VRT ontvangt twee keer. Ik zou het omdraaien: de kijker betaalt twee of drie keer. Hij betaalt via de provincie, de gemeente en het gewest, en dan is er nog de dotatie. Dit is het aangewezen moment, minister, voor een andere aanpak. We moeten ook de oorzaak onder ogen zien. De Vlaamse Regering heeft indertijd de VRT gedwongen om meer commerciële inkomsten te zoeken. Dat is een van de elementen. De beheersovereenkomst is wat ze is. De voorbereiding van de nieuwe overeenkomst is voor binnenkort.

Voor CD&V moet de belastingbetaler geen twee of drie keer betalen om een programma te zien. Wij vinden dat een stad of gemeente niet hoeft te betalen, evenmin als het gewest, voor de uitvoering van de basisopdracht van de openbare omroep. Dat geldt algemeen. Voor de minder populaire sporten hebben we ooit via de minister van Sport moeten financieren opdat ze in beeld zouden komen. Financiering door steden en gemeenten is een ander verhaal, maar het is het moment voor een nieuwe beheersovereenkomst. We moeten daar paal en perk aan stellen. We moeten de lobbymachine stoppen. We moeten de politici stoppen die bij de VRT gaan lobbyen om hun stad toch maar in beeld te krijgen en daar dik voor willen betalen. Ik heb gehoord dat politici zelfs lobbyen om de organisatie rond een goed doel tegen betaling in hun stad te krijgen. Dat vind ik onethisch. Dat bekostigen met belastinggeld is onethisch.

Wat me nog meer stoort, is de inmenging in de programmatie. De provincie Limburg betaalde 500.000 euro voor Katarakt. De gedeputeerde heeft zelf in interviews commentaar geleverd op de serie. Het was niet goed in beeld gebracht en er moest van alles veranderen. Dat is een fundamentele zaak voor mij. De sponsor – en zeker een overheid – moet niet gaan bepalen hoe alles in beeld komt en hoe het scenario moet worden aangepast. Dat heeft de gedeputeerde zwart op wit op papier gezet. Minister, dit kan natuurlijk niet. Desnoods moet de beheersovereenkomst worden aangepast. Bent u bereid om daarvoor te zorgen? Als de VRT haar zin toch wil doordrijven, kunnen we dat eventueel aftrekken van de dotatie. Op dat vlak moeten we een onderscheid maken tussen de commerciële omroep in relatie tot de autonomie van de gemeenten, en overheidsinstellingen onder elkaar.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Ik ben verheugd over de eensgezindheid in deze commissie. Ik wacht nog af wat de heer Caron gaat zeggen. Naar aanleiding van Sinterklaas heeft mijn fractie dit al eens aangekaart in de vorige legislatuur. Deze manier van werken kan niet. In Antwerpen kost Sinterklaas 114.000 euro per jaar. Een dure sint is dat. De maand november is voor de heer Verstrepen en mezelf altijd vaste prik om daar in de Antwerpse gemeenteraad kritiek op te spuien. Het is inderdaad een opbod geworden tussen de verschillende steden, want het hoofdargument van de burgemeester van Antwerpen is: als wij dat niet doen, dan gaat Sinterklaas aankomen in Oostende. Ik weet niet of Bart Tommelein graag zou hebben dat dit dan van het budget van Oostende afgaat.

De heer Johan Verstreken: Oostende is daar trouwens mee begonnen, en aangezien wij dat niet meer wilden betalen, is het naar Antwerpen gegaan.

De heer Wim Wienen: Het is absurd dat dergelijke bedragen worden betaald. Indertijd was dat zo met het programma Fata Morgana. Het is de VRT die alle mogelijkheden uitput om

overall centen te vergaren. De heer Decaluwe heeft het zojuist aangehaald: de kijker die de pech heeft in een gemeente of stad te wonen waar de VRT te gast is of een programma maakt, betaalt twee keer. Dat is een discriminatie tegenover de kijkers uit andere gemeenten waar de VRT niet te gast is, want die betalen maar één keer voor hun programma. Dat kan absoluut niet, zeker niet voor een openbare omroep die toch geen klein bedrag krijgt van de Vlaamse overheid om die praktijken voort te zetten.

De heer Decaluwe heeft gelijk als het gaat over het commerciële aspect en de autonomie van de gemeenten. Voor een openbare omroep kan dat niet. In de voorbereiding van de nieuwe beheersovereenkomst moeten de kritieken van deze commissie zeker worden opgenomen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik vrees dat ik de goede stemming zal moeten verbreken. Ik ben voor de vrije markt en voor de autonomie van de gemeenten. Ik zou mijn tussenkomst hier kunnen afsluiten en vragen: waar zijn we mee bezig?

Dit is een merkwaardig verhaal. Natuurlijk is er een concurrentieslag tussen steden en gemeenten om voor hun eigen marketing beeldzichtbaarheid te krijgen. Voor de steden is het relatief onbelangrijk of dat op vtm of de VRT is. Op onze gemeenteraad hebben we daar al enkele keren over gediscussieerd. Voor de burger en de stad maakt dat geen verschil uit. De stad wil in beeld komen en wie zijn wij om de stad het recht te ontnemen een marketingcampagne te voeren en daarvoor de televisie in te zetten, of Studio Brussel met het Glazen Huis of iets anders.

Mijnheer Tommelein, ik wil discussiëren over de vraag of de VRT naast de dotatie nog supplementaire dotaties moet krijgen. U geeft hier het voorbeeld van de fictieseries op tv, maar uw partijgenote, mevrouw Ceysens, heeft bij de VRT eens een reeks besteld met een economisch motief: Kinderen van Dewindt. Dat diende om het ondernemerschap in Vlaanderen en de mentaliteit daarvan te verbeteren. Voormalig minister Anciaux heeft inspanningen gedaan voor de kleine sporten, en voor de jeugdjournaals op vtm en de VRT.

Mijnheer Decaluwe, geen twee keer betalen is een mooi principe, maar aan de andere van de VRT-kassa gaat het over ofwel minder doen, ofwel de dotatie verhogen. Het is niet zoiets als het manna dat de reddende engel zal zijn voor de kassa. Er zal minder geld zijn, Sinterklaas zal een jaar niet komen. Als je vindt dat de VRT geen andere inkomsten mag proberen te verwerven...

De heer Carl Decaluwe: Mijnheer Caron, u wordt een buikspreker van de VRT zoals de heer Stassen indertijd. Geen transparantie, geen controle, alles kan, belastingsgeld enzovoort. Daar komt het op neer, dat is Groen! Vrij ondernemerschap, gooi het geld maar buiten.

De heer Bart Caron: Laten we het over de koers hebben, of over het voetbal, of over de internationale rechten. Weet u hoeveel overheidsgeld in de wielrennerij gestopt wordt? Geld dat op zijn beurt weer in televisie geïnvesteerd wordt. Waar zijn we mee bezig? Twee keer betalen, zegt u. Ik kan u voorbeelden geven waar je vijf keer betaalt. De vraag is of je daar moet ingrijpen.

Mij goed als u vindt dat de VRT geen bijkomende inkomsten mag verwerven op een dergelijke manier, maar dan zult u eens goed moeten nadenken over de dotatie en zal het vooral de Vlaamse overheid zijn die de rekening zal betalen of men zal in het aanbod moeten snoeien. Het is het een of het ander.

Ten slotte, wie zijn wij om aan steden en gemeenten het recht te ontnemen om zichzelf in de picture te zetten? Ik vind ook dat er redactioneel geen invloed mag zijn. *(Opmerkingen)*

Maar alleen op de commerciële netten, begrijp ik. *(Opmerkingen)*

Waar dan wel?

De heer Wim Wienen: Mijnheer Caron, het gaat erover dat de VRT daar geen bijkomende inkomsten uit mag verwerven. Als de VRT Sinterklaas wil laten aankomen in Antwerpen, heb ik daar geen probleem mee. Ik heb er zelfs geen probleem mee dat de stad faciliteiten geeft voor wat betreft politie, hekkens enzovoort. Maar je gaat toch niet aan VRT Line Extensions 140.000 euro geven, alleen maar om daar Sinterklaas te laten aankomen? Dat is toch ongehoord!

De heer Bart Caron: Dat moet u in eerste instantie in de gemeenteraad van Antwerpen bespreken en niet hier.

Als je meer filmproductie in Vlaanderen wil hebben en je wil dat Amerikaanse producenten in onze steden komen filmen – de heer Moenaert is daar trouwens kampioen in –, kost dat ook geld aan de stad. Als we in Vlaanderen een onthaalfaciliteit voor filmproductie willen zetten, zullen we daar ook overheidsgeld in investeren. Wat steden doen voor hun marketing, doet Vlaanderen ook voor zijn marketing. De vraag is of we dat allemaal willen wegnippen, want dat is waar u finaal op zult uitkomen.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken: Voorzitter, ik heb indertijd een voorstel van resolutie opgemaakt over een filmloket, met de vraag om dat via de minister van Toerisme voor elkaar te krijgen. Dat was in de eerste plaats gericht naar buitenlandse producenten omdat er bij een filmproductie ontzettend veel paperassen komen kijken en men door de bomen het bos niet meer kan zien. Als er één centraal punt is waar men terecht kan, met een Vlaamse groep die de coördinatie verzorgt voor het aanvragen van formulieren bij politie en dergelijke, is dat mooi meegenomen. Die eenloketfunctie is er. Ze wordt gecoördineerd door een aantal steden. Verschillende steden hebben daarop ingespeeld. Dat legt hun geen windeieren. Door het aangehaalde voorbeeld van de film *In Bruges* komen er ontzettend veel Amerikanen naar Brugge. Dat rendert voor de lokale economie en dat is mooi meegenomen. Het is gericht op het buitenland.

Vlaamse filmproducenten kunnen daar natuurlijk ook op ingaan. Het gaat om privéproducties, het gaat niet over overheidsbedrijven of de VRT. Ik heb indertijd nog over contracten onderhandeld vanuit de VRT met steden en gemeenten in verband met producties, maar ook omgekeerd heb ik als schepen van Cultuur van Oostende onderhandeld, zowel met commerciële zenders als met de VRT. Ik heb dat geleidelijk aan zien groeien, van gratis over ruil deals, naar iets meer tot peperduur. Ik denk dat de limiet bereikt is. Er is inderdaad een opbod tussen steden en gemeenten aan de gang. Wat het toeristische deel betreft, krijg ik van heel wat kleinere steden en gemeenten de reactie dat ze nog maar zelden aan bod komen in toeristische programma's op radio en tv. Voor wat hoort wat: er moet worden betaald.

Ik geef het voorbeeld van Vlaanderen Vakantieland. Waar ligt de grens? Moet de VRT een dergelijk programma uitzenden met het budget dat ze krijgt van de overheid of moet de VRT daarnaast nog op zoek naar geld van de toeristische diensten van de provincies en van Toerisme Vlaanderen, dat effectief betaalt? Moeten steden en gemeenten ook betalen? Ik denk van niet. Er was destijds het programma *Boeketje Vlaanderen*, en dat was gratis. Ik denk dat het een van de vele basisopdrachten van de VRT is. Ik denk dat de mooie Westhoek of pareltjes uit Limburg of de Kempen ook aan bod moeten kunnen komen in programma's als Vlaanderen Vakantieland. Moet er nog iets van andere budgetten komen?

Daarnaast zijn er allerlei andere zaken, zoals 11 julivieringen, die moeten worden betaald. Er is al een link gelegd met radio-uitzendingen. Vroeger was alles gratis en konden er radio-uitzendingen vanuit kleine dorpjes worden uitgezonden. Dat is allemaal niet meer haalbaar. Er moet worden betaald als men op locatie gaat met artiesten erbij. Je kunt dat doortrekken, zoals hier al is gebeurd. Andere ministers hebben soms wat budgetjes om de VRT te sponsoren voor programma's in verband met gelijkekansenbeleid, economie en ondernemen of kleine sporten bijvoorbeeld. Moet dat zo gebeuren? Kan dat niet allemaal gebeuren vanuit

één overheidsdotatie? Men haalt geld uit de privésector, men haalt ook zaken vanuit de pot van de overheid, men gaat verschillende keren langs de kassa. Dat wordt wat moeilijk. We moeten een kader creëren om duidelijkheid te verschaffen in wat kan en wat niet.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: De heer Caron verwijst verschillende malen naar mij en zegt foute dingen over wat ik zou hebben gezegd. Hij maakt een karikatuur van wat ik heb gezegd. Ik zou hebben gezegd: u moet alles schrappen, Open Vld eist dat de openbare omroep in de volgende beheersovereenkomst niets meer mag. Mijnheer Caron, voor u er weer een karikatuur van maakt in het verdere debat: ik zeg niet dat er geen nuance mag en kan bestaan. Laat ons een onderscheid maken tussen de verschillende programma's: fictie, entertainment en informatie. Ik zeg ook heel duidelijk: laat ons in het kader van de voorbereiding van de beheersovereenkomst een discussie voeren over wat kan en wat niet kan.

Ik stel alleen maar vast, als ik er dan een karikatuur van mag maken, dat alles mag van u, dat u opeens de grootste liberaal bent, dat de VRT uit alles zoveel mogelijk geld mag halen en in concurrentie mag gaan met commerciële spelers op de markt zonder één reglement en zonder één enkele beperking. Dat zegt u, mijnheer Caron. U staat vandaag nog rechtser dan rechts, u bent nog liberaler dan liberaal. Ik kies daar, voor alle duidelijkheid, niet voor. *(Opmerkingen)*

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, ik zal de teneur van het debat een beetje onderuithalen, want ik maan aan tot rust en kalmte. Men kan gerust het ene doen en het andere niet kunnen laten. Maar op een bepaald moment is er inderdaad toch wel een kader nodig.

Ik ga een eind mee met de heer Verstreken: ook de kleinere gemeenten moeten in toeristische programma's toch aan bod kunnen komen. Dat is waar. Dat is en blijft een van de kerntaken, een van de basisopdrachten van de openbare omroep. Dat men daarnaast, voor speciale uitzendingen en projecten, extra middelen haalt uit bepaalde steden die menen zich dat te kunnen veroorloven: daar moeten we niet a priori tegen zijn. Het is toch een vorm van inkomsten voor de VRT. We weten dat als ze het daar niet halen, ze het bij ons moeten halen. Ik pleit voor nuancering, maar ik merk dat ook sommige collega's dat doen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik dank de heer Vandaele voor zijn richtinggevende nuance. Mijnheer Tommelein, ik wil u tegemoet treden. Ik vind ook dat je op een aantal punten geen commerciële of financiële deals kunt maken. Als je het bijvoorbeeld over informatieverwerving en duiding hebt, is het vanzelfsprekend dat je daarover niet met sponsors of lokale besturen kunt onderhandelen. Dat kan wel spelen op het vlak van ontspanning. De heer Vandaele en u reiken een aantal elementen aan die een kader kunnen vormen waarin je kunt bepalen voor welke zaken je extra inkomsten kunt verwerven. Dat gaat niet alleen over het soort programma, maar ook over het moment waarop je die programma's aanbiedt. We hadden hier de discussie over previews, dat vormt daar ook een onderdeel van.

Het gaat hier over het verwerven van eigen inkomsten naast de beheersovereenkomst. Een aantal regulerende elementen moeten ervoor zorgen dat de centrale opdracht van de VRT niet wordt doorkruist: bekommernis om volledigheid van de informatie; aandacht voor heel Vlaanderen, zowel groot als klein; aandacht voor zowel populaire als niet-populaire thema's – denk aan de discussie die we hadden over aandacht voor kleine sporten; aandacht voor cultuur op de VRT. Dat kan allemaal bijdragen tot dat kader. Maar op zich kun je niet as such elke vorm van eigen inkomsten, ook voor dit soort zaken, wegnippen. De heer Vandaele zegt terecht dat als steden bereid zijn om daarin te investeren, als er een goede return voor is, dat zij dat in hun gemeenteraad kunnen evalueren. Dat moeten wij hier niet doen.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: De heer Caron haalt daar iets aan wat ik toch even onder de aandacht wil brengen. Het gaat verder dan dat. Ik weet niet of u al eens de contracten hebt bekeken die de VRT afsluit met steden en gemeenten. Daar staan zelfs clausules in die de toegang van andere commerciële partners op het terrein verbieden. De openbare omroep, die al geld krijgt van de steden en gemeenten, sluit dus volledige gebieden die in beeld komen af en stelt die steden verantwoordelijk als er reclame zou opduiken die niet is goedgekeurd door de Vlaamse Audiovisuele Regie (Var). Het gaat om offline extensions. Dit gaat zeer ver. Het gaat niet alleen over steden en gemeenten die betalen, het gaat om het afpissen van het commerciële terrein ten opzichte van de anderen. Ik vind dat dit niet kan.

De heer Philippe De Coene: Ik maak hier namens mijn fractie ook enkele bedenkingen. De twee eerste thema's op onze agenda, dit en het volgende over de knipperlichtenprocedure, tonen aan dat, bij uitbreiding, het debat gaat over de wijze waarop de publieke omroep wordt gefinancierd en of er inderdaad meerdere inkomensstromen of afzenders van inkomsten mogelijk zijn.

Wij moeten te gepasten tijde, en dat is zeer binnenkort, dit debat zeer fundamenteel voeren. Nu is het een beetje delicaat om daar een voorafname op te doen, onverminderd de visies die daarover bestaan. Het gaat natuurlijk over communicerende vaten. In de mate dat je, al dan niet terecht en al dan niet maatschappelijk verantwoord, een bepaalde inkomensstroom afsluit, kun je verwachten dat dit repercussies zal hebben en dat de factuur elders zal, of zou kunnen, worden bijgepast.

Steden en gemeenten zijn bereid om steeds verregaandere inspanningen te doen. Sommige sprekers hebben het al gezegd: als je dit bekijkt vanuit de positie van de steden en gemeenten, is dit een glijdend proces, een proces dat stilaan aan het afglijden is. Ik merk dat ook in mijn streek. Je kunt je vragen stellen bij wat steden en gemeenten, waarschijnlijk onder een zekere concurrentiedrang, bereid zijn te doen. Als men het principe zou hanteren waarbij men zegt dat de openbare omroep geen inkomsten mag betrekken door bepaalde producties te lokaliseren – en daar valt iets voor te zeggen –, moet men zich ook afvragen hoever dat gaat.

U weet dat diensten die men verleent, ook aan een omroep, verhandelbare diensten kunnen zijn. Ik geef een voorbeeld. In mijn stad loopt er een reeks. Behalve het feit dat mijn stad daarin heeft geïnvesteerd – en dat is een vaststelling, ik spreek mij daar niet over uit –, zijn daar ook enorme bijdragen geweest van stedelijk personeel. Een van de communicatieambtenaren is 7, 8 dagen ingezet. Dat is een gemeentelijke zaak, maar het is toch een verhandelbare prestatie, die in bepaalde gevallen zelfs onderworpen is aan retributiereglementen. We zullen moeten onderzoeken hoever we daarin gaan.

Er kan iets gezegd worden aan de zijde van de producenten, maar er kan ook iets gezegd worden aan de zijde van wie de producties in huis wil halen. Moeten we niet even kritisch zijn in onze steden en gemeenten als het gaat om de besteding van middelen om dit koste wat het kost te willen binnenhalen? In bepaalde gevallen is het hek daar van de dam.

Voor wat betreft de publieke omroep zou het toch niet slecht zijn dat we het debat voeren over de opdracht en over de wijze van financieren. We zullen dat doen. Ik neem aan dat deze kwestie daar een onderdeel van zal vormen. Dan nog moet je zeggen dat als je vaststelt dat er diensten worden geleverd of geld wordt betaald aan de publieke omroep, dat er, wat die dienstverlening betreft, moet worden nagegaan, misschien zelfs vanuit een zekere voogdij op steden en gemeenten, of dat kan voor andere dan de publieke omroepen. Dat moet allemaal eens helder worden gesteld, want het gaat inderdaad steeds verder. Je zou als stad of gemeente op de duur beschaamd zijn als je geen serie hebt. Dan is het alsof je een stad met een handicap bent. Ik pleit ervoor dat we dit debat fundamenteel voeren, maar dat we dit nu niet gaan opsplitsen in onderdelen.

Minister Ingrid Lieten: Wij hebben contact opgenomen met de VRT om informatie te verzamelen. Het komt de laatste jaren inderdaad vaker voor dat de lokale entiteiten een budget ter beschikking stellen aan de omroepen om een bepaalde streek of een thema aan bod te laten komen in tv-programma's en -producties. Dit is een tendens die de laatste jaren merkbaar is op bijna alle Vlaamse omroepen en die voor heel veel betrokkenen een positief effect heeft. Enerzijds creëert het voor de inwoners van de gemeente of stad een vorm van verbondenheid en fierheid, anderzijds is het voor niet-inwoners interessant om kennis te maken met deze stad of gemeente.

Ook de VRT ontvangt steeds meer aanvragen voor dergelijke samenwerking. Soms gebeurt dat rechtstreeks vanuit een stad, soms vanuit de externe productiehuizen waarop de VRT een beroep doet en waarmee hij coproducties maakt. Deze financiering is in bepaalde gevallen voor de VRT een manier om de financiering van een productie rond te krijgen. In andere gevallen verhoogt hij de 'production value' van een productie, waarmee bedoeld wordt dat via deze middelen de productie nog sterker en beter kan worden gemaakt. In de beheersovereenkomst, artikel 39, paragraaf 4, is hierop geanticipeerd. Daarin wordt bepaald dat de VRT indien hij dat nodig acht, de financiering van de openbareomroepopdracht mag aanvullen met specifieke financiering die hem door overheidsinstellingen wordt toegekend.

De openbare omroep volgt hier een tendens die andere omroepen ook hanteren. Rekening houdende echter met het besparingstraject van de VRT is deze extra financiering een manier om zijn opdracht te kunnen uitvoeren. De VRT is er zich echter zeer van bewust dat hij bij dergelijke samenwerkingen zeer omzichtig te werk moet gaan. Dat doet hij ook. Daarom wordt dergelijke externe financiering ook behandeld in het nieuwe programmacharter van de VRT, zoals goedgekeurd door de raad van bestuur op 14 december 2009.

Het programmacharter stelt omtrent externe financiering onder meer het volgende: "De VRT bepaalt zijn aanbod onafhankelijk en autonoom. We behouden en garanderen in alle gevallen onze redactionele onafhankelijkheid. We laten de inhoud van programmaonderdelen, programma's of programmareeksen niet determineren of bepalen door externe financiers. Bij financiering door institutionele financiers of overheden kunnen afspraken worden gemaakt over het thema van een programma of programmareeks, steeds zonder afbreuk te doen aan onze redactionele onafhankelijkheid. De financiering moet in verhouding staan tot de aandacht voor het thema. Externe financiering is nooit de uniek bepalende factor, noch de uiteindelijke verantwoording voor de productie of uitzending van het aanbod. Externe financiering leidt niet tot overbelichting van één thema en onderbelichting van een ander in een programmaonderdeel, programma of programmareeks. Indien dat toch het geval dreigt te zijn, zetten we dat recht door eigen inbreng. We verkopen geen zendtijd en stellen geen zendtijd ter beschikking, met uitzondering van de decretaal bepaalde regelingen met betrekking tot de levensbeschouwelijke en sociaal-economische derden en Open Scherm. Externe financiering is transparant voor het publiek. We maken externe financiering duidelijk voor het publiek, ofwel tijdens de uitzending ofwel in de aankondiging of de aftiteling. Externe financiering gebeurt met medeweten, onder verantwoordelijkheid en met goedkeuring van het management van zowel Media als Productie. Redacties zijn op de hoogte van externe financiering."

De kwaliteitsbeheerder waakt over de uitvoering van het programmacharter. Deze persoon werkt bij de VRT en ziet toe op bovenvermelde bepalingen. De functie wordt momenteel ingevuld door Pieter Knapen.

Zoals vermeld in de beleidsnota veronderstelt de uitvoering van de openbareomroepopdracht een adequate en correcte financiering. De financiering van de VRT en de opmerkingen en suggesties die hier ter sprake zijn gebracht, kunnen worden opgenomen bij de voorbereiding van de nieuwe beheersovereenkomst 2012-2016. Het programmacharter biedt wat mij betreft alvast een kwaliteitsvol kader. De discussie over het charter en de financiering kan worden gevoerd. We moeten vertrekken vanuit de globale beheersovereenkomst. We gaan dat samen

bespreken en bekijken of er aanpassingen moeten gebeuren. Ik wil het debat nog niet openen, we moeten dat in zijn geheel voeren.

Zoals voor u, geldt voor mij het belangrijke democratische beginsel dat elke overheid zelf bepaalt welke belastingen ze int en waar ze die aan besteedt. Daar heeft de Vlaamse overheid zich niet mee te bemoeien. Als we bepalen dat de VRT daar geen inkomsten meer voor mag ophalen, dan moeten we eens debatteren welke criteria er moeten gelden bij de keuze voor een bepaalde locatie. Hoe moeten we bepalen dat Sinterklaas in Antwerpen of in Oostende aankomt? Hoe moeten we met de vragen van de gemeenten omgaan?

De aanzet voor het debat is gegeven. We gaan hiermee door bij de voorbereiding van de nieuwe beheersovereenkomst.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Minister, ik heb nog enkele opmerkingen. U bent het ermee eens dat niet alles kan en mag. U vindt dat er afspraken moeten worden gemaakt en regels moeten gelden. U zult het mij niet kwalijk nemen dat ik blijf hameren op een evenwicht tussen de commerciële en de openbare omroepen. Als de openbare omroep volgens onze inschattingen voldoende dotaties krijgt om zijn opdrachten die vastliggen in de beheersovereenkomst, uit te voeren, moeten we erover waken dat het binnenhalen van andere financiële middelen, hetzij via commerciële advertenties, hetzij via citymarketing, afgebakend wordt. De grenzen moeten vastliggen. De openbare omroep kan naast zijn dotatie niet zomaar vrijelijk middelen vergaren.

Mijnheer Caron, wij hebben een andere redenering en overtuiging. U beschouwt de openbare omroep als een commerciële speler op de markt. Dat klopt voor mij niet. De openbare omroep is een openbare instelling. Hij heeft zijn takenpakket. Met uw redenering komen we terecht in dezelfde situatie als het onnatuurlijke opbod voor de rechten van sportmanifestaties. Men gaat onnatuurlijk opbieden tegen elkaar en maakt het andere spelers alleen maar moeilijker om te overleven. In een goed medialandschap is dat uit den boze, mijnheer Caron. Ik vind dat de VRT dingen mag en kan doen, maar binnen de afgesproken spelregels.

Ik wil niet dat de steden en gemeenten richtlijnen krijgen over wat ze wel en niet mogen doen. Ik vind dat de gemeenteraden verkozen organen zijn en zelf kunnen beslissen. We moeten daarin wel duidelijk zijn. We moeten dan niet aan het einde van de rit gaan klagen over hun gebrek aan financiële middelen, als we eerst toestaan dat de openbare en commerciële omroepen voor de lokale entiteiten de prijzen de hoogte in jagen om op tv te komen. Dat is noodzakelijk voor de steden en gemeenten, voor de ene al meer dan de andere, dat geef ik toe. Zo zijn we verkeerd bezig.

Minister, ik heb goed geluisterd naar u. We zullen in de aanloop naar de nieuwe beheersovereenkomst nog eens duidelijk moeten maken wat het speelveld en de regels zijn en hoe ver men kan gaan. Ik ben tevreden dat u ons volgt. We zullen in de discussie ongetwijfeld nog wat meningsverschillen hebben en andere klemtonen leggen. Ik ben alvast tevreden dat het “alles kan, alles mag” van de openbare omroep tot een onevenwicht leidt in het medialandschap.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Ik dank u voor uw antwoord, minister. Dit moet inderdaad in zijn geheel worden bekeken. Positief aan uw antwoord is dat u open staat voor debat.

Ik kan me volledig vinden in het laatste discours van de heer Tommelein. Ik vind me totaal niet in het discours van de heer Caron. Als u echt de VRT ziet als een commerciële speler, dan hoeft de openbare omroep voor mij niet meer. Dan is er geen verschil meer. Er moet toch een verschil zijn? Ook wat de aanpak betreft.

Mijnheer Caron, ik heb het al aangekondigd. Ik bereid een klacht voor rond Europa en de commercialisering van de openbare omroep. Ik kan u geruststellen: ik heb via mijn contacten

vernomen dat we dat met de vingers in de neus zullen winnen. Er zal iets moeten veranderen aangaande de commercialisering van de VRT.

Minister, heeft de VRT voldoende dotatie om zijn basisopdrachten uit te voeren? Dat is de fundamentele discussie. Een van de basisopdrachten is cultuur, educatie en informatie. Als een openbare omroep niet meer in staat is, of niet meer betaald wordt om de cultuurprijzen uit te zenden, en dat belandt bij een commerciële omroep, dan is hij zeer verkeerd bezig, bijvoorbeeld rond sport. Zoals de heer Tommelein zegt, is dat geen basisopdracht.

Dat is natuurlijk het fundamentele van de zaak.

Minister, waarschijnlijk moet u de zaak nog goedkeuren of bekijken. Het ondernemingsplan, althans wat ik erover vernomen heb, biedt geen groot toekomstplan voor de VRT. Het past meer bij een werkgelegenheidsagentschap dan bij een mediabedrijf. Als men de openbare omroep een echte toekomst wil geven, dan zal de omroep zich moeten terugplooiën op zijn basisopdrachten. Men kan het nu nog een paar jaar rekken. Maar, minister, plots zal het als een tsunami zijn. Dan is het niet meer te houden.

De heer Caron is verkeerd als hij zegt dat als de basisdotatie vermindert, er gesnoeid moet worden in het aanbod. Dat is pertinent onjuist. Dat dreigement, ook van de heer Van Roe, neem ik niet. Er kan op een andere manier gehandeld worden. Men kan een ondernemingsplan opstellen dat meer gericht is naar de basisopdracht van de openbare omroep. Lagere kijkcijfers, minder commercieel, de zaak bekijken in haar geheel, dat heeft de minister ook aangegeven. En als er gesaneerd moet worden op het vlak van de werkgelegenheid, dan moet men de nodige middelen uittrekken. Bert De Graeve heeft dat destijds ook gedaan via een sociaal begeleidingsplan en ondersteuning.

Ik steun de oproep van de heer Tommelein. We moeten ermee stoppen openbare besturen tegen elkaar op te zetten om steeds maar meer geld uit te geven.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Ik zal er geen gewoonte van maken, maar ik geef de collega van de meerderheid gelijk in dezen. *(Opmerkingen van de heer Bart Tommelein)*

Ik had het over de heer Decaluwe, mijnheer Tommelein. *(Gelach)*

De heer Bart Tommelein: Ik weet wel, in de Senaat zit ik in de meerderheid, maar hier in de oppositie.

De heer Wim Wienen: Soms is het moeilijk.

Wat mij wat stoort in het antwoord van de minister, is de stelling dat het gaat om een tendens bij alle Vlaamse omroepen. En dan moet ik toch zeggen dat niet alle Vlaamse omroepen gelijk zijn. Men moet duidelijk het onderscheid maken tussen de publieke en de private omroepen. Dat is een fundamenteel verschil. Ik schrik er een beetje van als de heer Caron hier openlijk zegt dat hij de VRT beschouwt als een commerciële speler. Ik vind dat niet kunnen. Dat is ook niet de taak van een openbare omroep. We moeten gaan naar een decommercialisering van de openbare omroep. De manier waarop nu wordt gewerkt, is niet correct. Dat is geen manier waarop een openbare omroep zou moeten werken. En als men geen onderscheid meer maakt tussen een publieke en een private omroep, dan moet men de openbare omroep afschaffen.

Men had het ook over de lagere inkomsten. Ik begrijp dat hier niet goed. Telkens wanneer wordt gezegd dat een bepaalde manier van werken om inkomsten te verwerven niet is toegelaten voor de VRT, dan moet dat onmiddellijk gecompenseerd worden via de dotatie. Ik begrijp dat niet. Die dotatie, en vooral de hoogte ervan, is geen verworven recht. Het is aan dit huis om te bepalen hoe hoog die dotatie moet zijn en welke opdrachten daartegenover moeten staan. Het is pertinent onwaar dat als de VRT minder inkomsten heeft, er gesnoeid moet worden in het aanbod. Bij de bespreking van een motie heb ik ook al in de plenaire

vergadering gezegd dat we via de beheersovereenkomst kunnen nagaan wat al dan niet de opdrachten en taken zijn van een openbare omroep. Ik blijf erbij dat die beheersovereenkomst vol staat met opdrachten die niet thuishoren bij een publieke omroep. Daar kan alleszins aan gewerkt worden.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: De kop van Jut spreekt u toe. Er is een programmacharter. Van een aantal bepalingen over de redactionele positie was ik niet op de hoogte. Dat is duidelijk. Voor mij is dat voldoende. Men zou dat misschien harder kunnen regelen. Elke casus is echter zo verschillend dat men de bestaande regeling misschien beter niet verandert.

Ik wil ook nog iets zeggen over commercie en de markt. De VRT is een marktspeler omdat de omgeving waarin de VRT functioneert, commercieel is, zowel in het binnenland als in het buitenland. Het medialandschap is, of men dat nu wil of niet, een commerciële marktomgeving. Daarin spelen ook openbare actoren. Die openbare actoren werden zelfs in de loop van de geschiedenis verzelfstandigd. Dat geldt niet alleen voor België, maar ook in Europa, omdat ze in een commerciële omgeving moeten ageren. Of u dat nu fijn vindt of niet, of ik dat nu fijn vindt of niet, dat doet niets ter zake. Derhalve komt het erop aan om na te denken welke instrumenten en financiële middelen we aan die speler, die in een commerciële omgeving moet fungeren, geven. Ik kan u volgen als u zegt dat er soms aberraties waren. Dat klopt natuurlijk. Die moet men niet allemaal toelaten en laten doorgaan. Daarmee ben ik het met u eens. Het is duidelijk de omgeving die de leidraad vormt.

Ik ben er niet voor om de positie van de VRT in dit landschap te verzwakken. Ik neem daarover een duidelijk standpunt in. Ik heb daarnet gezegd dat men aberraties weg moet kunnen knippen. Op het vlak van sportrechten heb ik ook grote vragen. Ik ben ook kritisch. Maar mijn uitgangspunt is niet dat de openbare omroep verzwakt moet worden in dat commerciële landschap. *(Opmerkingen van de heer Bart Tommelein)*

Ik zal daar straks op ingaan. Ik ben een groot voorstander van het evenwicht in het landschap tussen de commerciële spelers enerzijds en de openbare speler anderzijds. Dat is een precair evenwicht. Ik ben me daar heel goed van bewust. Als wij, de parlementsleden en regelgevers, daar niet secuur mee omgaan, dan verstoren we dat evenwicht. We hebben duidelijk een verschillend aanvoelen over het begrip evenwicht. *(Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe)*

Mijnheer Decaluwe, ik tracht genuanceerd te zijn. Doet u maar. Als u de hele tijd op de kap van de openbare omroep wilt zitten, dan moet u niet verbaasd zijn over de reacties van sommige mensen.

De heer Carl Decaluwe: Er zijn rechtsregels in dit land! Het gaat over mededinging.

De heer Bart Caron: We zullen zien wat Europa daarover zegt.

De heer Carl Decaluwe: U bent voor de vrije markt, voor de vrije correctie. Op dat vlak zal Europa de openbare omroep tot en met veroordelen. Er zijn honderden voorbeelden.

De heer Bart Caron: U kunt onze openbare omroep niet verhinderen zelf technieken te gebruiken van de omgeving waarin hij functioneert. Dat is toch de realiteit!

De heer Wim Wienen: Dan is het geen openbare omroep meer, collega!

De heer Bart Caron: Dat is wel waar. En die maakt ook entertainment, mijnheer Wienen. Anders moet u maar hardop zeggen dat u geen zender zoals Eén wil. *(Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe)*

Wat is dat anders? Waar hebben we het over? Geen Radio 2 meer?

De voorzitter: Collega's, ik zou een constructief voorstel willen doen. Mijnheer Caron, zowel u als anderen zijn begonnen over de publiciteit voor steden en gemeenten. We eindigen

nu met de natuur en de aard van de publieke omroep in het Europese bestel. Ik zou u willen vragen het opnieuw te hebben over de steden en gemeenten.

De heer Bart Caron: Ik zal dat doen. De aandacht voor cultuur, informatie en educatie staat voor mij centraal. Die informatie is cruciaal. Daarom gaat het ook om een radio die dicht bij de mensen staat.

Als er aberraties zijn, mogen er van mij beperkingen bij de financiering door steden en gemeenten en steden opgenomen worden. U mag echter van mij aannemen dat men dan andere bronnen moet zoeken om dat verlies te compenseren, tenzij u minder VRT wil.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Voorzitter, ik wil daar iets aan toevoegen. Zoals u terecht zegt, wordt de discussie nu heel ruim. Ze gaat nu over de manier van financieren van de VRT. Eigenlijk gaat het over de lucratieve, extrafinanciële stromen. Stel dat men de budgetten van de steden en gemeenten wegneemt. Zal men dan Antwerpen of Kortrijk in beeld nemen met een lelijke filter, met een beeld minder? Ik maak er nu een karikatuur van omdat ik er niet van overtuigd ben dat dat geld gebruikt wordt voor de productie.

Ik heb dat gehoord in het antwoord van de minister. Dat is natuurlijk een gemakkelijheids-antwoord van de pr-dienst van de VRT, maar ik vraag me af waar dat geld naartoe gaat. Waarvoor wordt het gebruikt? Als de VRT geld vraagt voor een productie in een bepaalde gemeente, wordt dat geld dan gebruikt voor de extra cameramensen, voor een reisje, voor een extra regiewagen of voor extra catering? We weten niet waarvoor het wordt gebruikt. Daarover zitten wij te discussiëren. De VRT vraagt geld voor een gemeente of stad, maar waarvoor gebruikt ze dat?

Vreemd genoeg weet men in heel het milieu dat de productie van televisie goedkoper is geworden inzake technieken, als je dit vergelijkt in een periode van 10 jaar. 10 jaar geleden was de VRT nog niet op het terrein om geld te eisen van de locaties waar ze naartoe ging. Het is al vroeger begonnen. Nu hoor ik praten over het charter. Ik ben benieuwd wanneer dat van kracht zal zijn. Laten we niet vergeten dat deze technieken al werden toegepast vóór de besparingsrondes. In het antwoord van de minister staat dat de VRT zegt dat ze dat doet omwille van de besparingsrondes, dat ze optimaliseert en andere middelen zoekt. Dat werd al gedaan toen het geld nog uit de kraan stroomde bij de openbare omroep. Waar gaan die extra inkomsten naartoe?

Die techniek is binnengeslopen in de tijd van Piet Van Roe en werd verfijnd met de nodige tussenvennootschappen voor de commissies, door Aimé Van Hecke. Toen werden die technieken ontwikkeld voor evenementen en locaties. Dat commerciële model werd ontwikkeld.

Minister, u verwijst naar artikel 39 van de beheersovereenkomst. Voor die brede discussie staan we, laten we niet hypocriet doen. Het feit dat de VRT dit kan en mag, heeft een basis in dit huis. De VRT mag locatieopbrengsten hebben, evenementenopbrengsten, boodschappen van algemeen nut, reclame-inkomsten, merchandising, gemeenteopbrengsten, stedenopbrengsten, provincieopbrengsten, opbrengsten via diverse bevoegdheden van ministers en kabinetten. Ik vraag me af of binnenkort de vliegrouete van de helikopter boven Vlaanderen voor MNM zal worden bepaald door de gemeenten die eronder liggen en betalen.

Dit is een karikatuur, maar zover gaat het in de commercialisering. De enige oplossing van dit probleem is een reclamevrije openbare omroep. Kijk eens over de grens. Dan hebben we deze discussies niet meer. Je geeft geld, en natuurlijk moeten we discussiëren of een gemeente of stad diensten levert, maar dat moeten we erbuiten houden. Ik zeg: geen reclame en commerciële opbrengsten voor de openbare omroep, dat is het budget, daar moet je het mee doen, dat is uw taak, punt aan de lijn. Anders gaan we hier legislatuur na legislatuur blijven discussiëren over hoe de VRT geld schnabbelt aan alle kanten.

De voorzitter: Het zorgt ook voor een bestaansreden.

De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: In de komende maanden zullen we geregeld discussiëren. Als elk voorstel en elk punt telkens wordt herleid tot voor of tegen de openbare omroep zijn, dan is dat betreuenswaardig. Wij allen moeten, als vertegenwoordigers van de kiezer, beseffen dat we de lijnen van de openbare omroep moeten uitzetten, en dat we daar ook een verantwoordelijkheid voor dragen.

Ik vraag een klein beetje constructiviteit, mijnheer Caron. Als u zegt dat u op geen enkele manier een verzwakking van de openbare omroep wilt, betekent dat ook dat u de andere spelers op de markt meer ruimte wilt geven. Dat is een heel conservatieve benadering van het medialandschap. Er komen zware uitdagingen op ons af, niet alleen van de openbare omroep, maar ook van andere media, en niet alleen vanuit het binnenland, maar vooral vanuit het buitenland.

Met redenen omklede moties

De voorzitter: Door de heer Tommelein, door de heer Wienen en door de heer Caron werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jurgen Verstrepen tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de knipperlichten-procedure bij de VRT en de minderinkomsten uit reclame

Interpellatie van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Ingrid Lieten, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Innovatie, Overheidsinvesteringen, Media en Armoedebestrijding, over de transparantie van de zogenaamde knipperlichtprocedure bij de VRT en de minderinkomsten uit radioreclame

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Voorzitter, minister, over artikel 37 van de beheers-overeenkomst, de befaamde knipperlichtenprocedure hebben we al enkele keren gediscussieerd. Helaas moet je dan zeggen: zie je wel, dit is aan het gebeuren.

Vorig jaar haalde de openbare omroep liefst 11 percent minder inkomsten uit radioreclame. Ook in 2008 waren die inkomsten uit radioreclame al gedaald met 5,2 percent. Het gaat over het verschil dat moest worden bijgepast. Vorig jaar werd dit geactiveerd, nu blijkt ook. Vorig jaar moest 4,6 miljoen euro worden bijgepast. Dit jaar zal het bedrag nog hoger zijn. De middelen zijn toch erg schaars, overal zijn er besparingen.

Ik heb de communicatie van de VRT gevolgd over het ondernemingsplan en de extra besparingen en hoe ze dat zal doen. De essentie van de zaak is dat dit een vestzak-broekzakoperatie is. De knipperlichtenprocedure die ooit in de beheersovereenkomst is gesukkeld – ik vermoed dat sommige partijen zich daar hebben ingekocht – is een gegarandeerde cashlijn van de Vlaamse Regering.

Ik zal hier open en eerlijk over zijn: aan de ene kant dwingt de overheid de VRT om zich op de commerciële markt te begeven. Dat heeft natuurlijk te maken met het model van de gemengde financiering. Aan de andere kant laten we de VRT zich onttrekken aan de wetmatigheden van de commerciële markt. Als het wat minder gaat, moet je de tering naar de

nering zetten. Neen, dan krijgt de VRT de extra centen die ze mist uit de commerciële markt, met een extra cheque. Dat is een vreemde redenering. Privé- en andere mediabedrijven zouden daar heel blij mee zijn. Dat is belastinggeld plus overheidsmiddelen, plus reclame-inkomsten plus een garantie. Dit is dus een blanco cheque die de VRT mag invullen. Dit stopt niet. Als het zou stoppen, zou de discussie in deze commissie verminderen.

Ik verneem uit goede bron dat men daarnaast een plan uitwerkt om het nieuws via de website te commercialiseren met extra reclame-inkomsten, want dat is decretaal niet verboden, dat kan allemaal. Extra-inkomstenmodellen worden gelanceerd bovenop de bestaande budgetten en aan de andere kant is er het knipperlichtenmodel, dat ervoor zorgt dat de tekorten worden bijgepast door de regering.

Ik zou graag inzage hebben in die rekeningen. De officiële verklaring is dat de VRT niet genoeg inkomsten uit radioreclame haalt: het ligt aan de radio, 2 jaar op rij. Maar is dat wel zo? Ik heb nog geen enkel officieel document gezien, buiten een lijntje in het jaarverslag of een persverklaring, maar ik zou graag details zien. Is dat zo als gevolg van het economische klimaat? Dat is de vraag.

Als je de cijfers bekijkt van sommige commerciële radiogroepen en je legt je oor bij hen te luisteren, dan zie je een voorzichtig herstel of een stabilisatie. Ligt dat aan het feit dat de salesmanagers meer onder druk worden gezet? Dat weten we niet. Ligt dat aan de economische markt? Als je de signalen ziet, denk ik van niet.

Als ik commercieel verantwoordelijk was bij de openbare omroep, zou ik mij in moeilijke tijden geen zorgen maken over de minderinkomsten van de radioreclame bij de openbare omroep. Welk plan zou ik uitwerken in commercieel moeilijke tijden bij de openbare omroep? Ik zou heel wat partners en vrienden een plezier doen met gratis of goedkope spots. Ik zou de focus leggen op nieuwe sponsordeals, verdoken inkomsten, klanten binnenhalen met dumpingprijzen en ondertussen de concurrentie van de commerciële omroepen nog wat jennen met ondoorzichtige deals. Zo zou ik reageren in dergelijke tijden. Ik zou dat doen omdat het mij geen euro kost.

Binnen het inkomstenmodel van de openbare omroep, zie je misschien wel een daling, maar ik weet toch dat ik bij u, minister, aan de deur kan komen kloppen en zeggen dat ik niet toekom. U moet bijpassen, zoals in artikel 37 van de beheersovereenkomst staat. Ik weet dat u die blanco cheque zult invullen met het bedrag dat ik voor ogen heb. Ik zal daar wel een draai aan geven: het gaat economisch slecht, onze verkoop loopt niet goed, de Vlaamse Audiovisuele Regie (Var) doet het niet goed enzovoort. Misschien zult u me de details geven over hoe het in elkaar zit, maar we weten het niet. We controleren de VRT, dat is onze taak, maar we hebben geen inzage in die details. Niemand in deze commissie heeft die cijfers gezien. Hoeveel kost een reclamespot? Elke radiozender kan dat openlijk op tafel leggen.

Dit is een vrijgeleide om louche deals te maken en de markt te ontwrichten. We hebben een presentatie van de VRT gekregen over wat men gaat doen om de kosten te doen dalen en te optimaliseren. Eén zinnetje in de kostenstructuur is toen opgevallen, namelijk 'uitgezonderd ruilovereenkomsten'. Ik heb daarover een vraag gesteld. Het antwoord was dat het ging over iets minimaals dat men zelfs niet moest verwerken in de kostenstructuur. Met alle respect, maar voor elke mediagroep is een ruilovereenkomst een zeer belangrijk crosspromotioneel middel. Dat is veel geld waard. Als de Vlaamse Media Maatschappij (VMMa) dat doet, is dat een interne zaak bij De Persgroep van Van Thillo, of een zaak tussen tussen Roularta en de VMMa. Daar hebben wij niets mee te maken, dat is de vrije markt, mijnheer Caron. De openbare omroep gedraagt zich echter als een commerciële omroep en de belastingbetaler betaalt telkens weer de rekening.

Om in deze discussie eens klare wijn te schenken, vraag ik een gedetailleerd overzicht van de commerciële diensten, de tarieven, de sponsordeals en de ruilovereenkomsten. Ik wil gerust een vertrouwelijkheidsclausule ondertekenen om dit alles eens in detail te bekijken. Ik weet

immers welke tegenwerping er anders komt: u loopt naar de concurrentie en voor je het weet staat dat in de pers. Ik wil graag eens zien hoe dat in elkaar zit. We hebben ook al inzage in Var gevraagd, want daar ligt de sleutel. Misschien moet u op dit ogenblik wel geld bijpassen, terwijl dat misschien niet nodig is maar vanwege een bepaalde strategie zo is ontwikkeld. Want dat is heel gemakkelijk. Het is niet de kat bij de melk zetten, het is de kat laten verzuipen in een melkzwembad.

Het staat in de beheersovereenkomst. U zult antwoorden dat u dat moet doen. Ik ben daar tegen gekant, u weet dat. Los van de bespreking van de nieuwe beheersovereenkomst moeten we vandaag zeer snel optreden in het verhaal van de knipperlichtenprocedure. Heeft de VRT wel recht op die centen? En als ze er recht op heeft, als uit de details blijkt dat er effectief minder inkomsten zijn, dan zal ik ook zeggen dat het moet gebeuren. In de discussie over de volgende beheersovereenkomst moeten we echter artikel 37 eruit halen.

Minister, zult u de knipperlichtenprocedure in stand houden in deze budgettair moeilijke tijden? Als er genoeg centen zijn, is er geen discussie, maar nu gaat het niet goed. Vindt u dat de VRT die extra inkomsten die ze recupereert met die blanco cheque door een extra besparing zou moeten compenseren zodat het een nuloperatie blijft voor de Vlaamse Regering? Men kan zeggen dat de VRT een extra besparing moet doen voor hetzelfde bedrag. Is in uw begroting in de stijgende kosten voorzien? Ik vermoed dat u niet kunt inschatten hoe het er volgend jaar zal uitzien. Waar haalt u die middelen? Ik vermoed dat u dat niet kunt voorzien.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, minister, collega's, mijnheer Verstrepen, laat ons geen misverstanden hebben, in het knipperlichtmodel is voorzien in de beheersovereenkomst en het decreet. We leven nog altijd in een rechtsstaat, dus dat moet worden uitgevoerd.

Belangrijker in verband met de controle is het bedrag. Dat is de essentie van mijn uiteenzetting. Ik ga de cijfers over de minderinkomsten uit de radioreclame niet herhalen. De reden van mijn interpellatie is één item in het commentaar van de woordvoerder van de openbare omroep. Die heeft gezegd: de publieke radiozender MNM deelde niet in de klappen inzake het dalen van de radio-inkomsten. Bij de commerciële radio is er het verhaal van de verminderde reclame-inkomsten en de economische crisis. Dat is logisch. Aan de andere kant zeggen de commerciële radio's – en de cijfers bewijzen dat – dat ze wel een groter deel hebben van de reclamekoek. Ze delen wel in de klappen, maar het aandeel van de radioreclame dat naar de commerciële jongens gaat in vergelijking met de openbare omroep, is gestegen. Dat betekent dat vooral MNM in de klappen moet delen, dat kan bijna niet anders. Dat is niet onbelangrijk. In het vervolg van het verhaal zal duidelijk worden waarom ik die opmerking maak.

Men moet ook een onderscheid maken tussen de netto- en de bruto-investeringen inzake radioreclame. Uit de evolutie van de netto-investeringen van de openbare omroep, als we kijken naar de index 2008-2009, blijkt dat de radiozenders voor alles met 18 percent zakken. De daling bij de tv is ongeveer 6 percent en bij het internet ongeveer 3 percent.

Merkwaardig is dat als je de brutocijfers opvraagt, je wel een stijging ziet bij de radio-inkomsten. De brutocijfers stijgen, maar de nettocijfers dalen. Dan kun je de link leggen naar de forse kortingen, onder meer op de radioreclame, en naar de combinatiepakketten die worden aangeboden.

Bij de combinatiepakketten is de VAR, die de deals maakt, het centraal gegeven bij de openbare omroep. Als we dan kijken naar bijvoorbeeld de dertigsecondenspot en we zetten de index van Var op 100, dan zien we dat SBS 8 percent verliest, vtm 2 percent, de regionale omroepen 45 percent en Kanaal Z ongeveer 10 percent. Er is de vraag over die kortingen. Volgens de VRT is het aandeel van de radioreclame in de totale advertentiemarkt nog altijd

slechts 10 percent, waarvan de VRT, ondanks de daling, toch nog ongeveer 60 percent in handen heeft.

Volgens de VRT zou de radiosponsoring sterker gedaald zijn dan de radioreclame – ik zeg wel: volgens de VRT. En volgens de VRT hebben de commerciële zenders tot 80 percent korting gegeven om hun adverteerders te behouden, vandaar de verklaring bruto/netto, maar dit wordt ontkend door de commerciële jongens. Ik heb dit eens laten checken. Wat mij natuurlijk het meest interesseert, zijn de kortingen bij Var en bij de openbare omroep, want een van de essentiële elementen in het regeerakkoord en in onze decreten is de marktconformiteit.

Ik heb het daarstraks gehad over het voorbereiden van een klacht bij Europa. Ik heb dat al een keer gedaan, want bij de start van 4FM gaf Radio Donna het als het ware gratis weg om de start van die commerciële zender te dwarsbomen. Ik heb toen een klacht ingediend bij Europa en het was rap gedaan. Mijn 'goeie oude vriend' Tony Mary kon direct alles veranderen, en er was weer marktconformiteit.

De essentie van het verhaal is, minister, dat men ook bij de VRT zal moeten aantonen wat die marktconformiteit is, ook inzake kortingen en combinatiepakketten. De openbare omroep werkt via Var. Ik heb reeds, net zoals andere collega's, duidelijk gezegd dat er geen controle is op de marktconformiteit. Dat is voor mij de essentie van parlementaire controle. Als we de begroting goedkeuren en er moet worden bijgepast in het kader van het knipperlichtmodel, dan is er voor mij geen probleem, maar ik wil wel weten of het bedrag correct is, want daar gaat het over. Is het bedrag correct volgens de decreten en volgens de beheersovereenkomst? Is er marktconformiteit? Het blijft gissen of de verdeling van de aangeboden combinatiepakketten, onder meer voor het deel radioreclame, concurrentieel en marktconform correct is. In het regeerakkoord staat dat de radioreclamatarieven van de openbare omroep marktconform moeten zijn.

Minister, wat is in die pakketten het onderscheid tussen radio- en televisiesponsoring? Welke budgetten gaan naar het tv-budget en welke naar het radiobudget? Ik zeg dit niet zomaar, Europa legt ons dit op. Ik stel vast dat noch wij als parlementair controleorgaan noch het Rekenhof inzage heeft in Var. Hoe kan men dan weten of er marktconformiteit is? U zult misschien weer een antwoord van de VRT voorlezen omdat u ook geen informatie krijgt. Het is immers al jaren zo dat als de minister van Media informatie opvraagt, hij of zij die vaak niet krijgt. Op de ene of de andere manier moet de marktconformiteit en de controleerbaarheid ervan dan worden afgedwongen, desnoods via Europa.

Minister, wie controleert de marktconformiteit van de radioreclame bij de VRT? Welke toetssteen wordt hiervoor gebruikt? Ik denk dat dit een cruciale vraag is.

Wie ziet na of er in het aanbod van combinatiepakketten een correcte verdeling is van de verschillende onderdelen, het aandeel radioreclame, de alliantiepartners, de sponsoring, de radiosponsoring, de radioreclame? In welke mate komt dit tot uiting in de boekhouding? In elk geval zien we dit niet in de jaarverslagen.

Wat zijn de bruto-inkomsten van de radioreclame-inkomsten van de VRT? Wat is het nettoresultaat ervan? Zijn de vastgestelde verschillen, onder meer door kortingen, vergelijkbaar en gelijkaardig met de privésector? Want daar gaat het natuurlijk over: marktconformiteit.

Zal het Rekenhof controles uitoefenen op Var, als de VRT 100 percentaandeelhouder zou zijn? Ik heb die vraag de vorige keer ook gesteld, maar ik heb daar toen geen antwoord op gekregen. Als straks de Coreliogroep zich voor het resterende 10 percent uit de Var-groep terugtrekt, zoals aangekondigd, dan wordt Var voor 100 percent dochter van de VRT en dan lijkt het me de logica zelf dat we kunnen controleren. Ik kreeg hiervan graag een bevestiging, minister.

Dit zijn dus een aantal concrete vragen, vooral inzake marktconformiteit. Ik herhaal dat de knipperlichtprocedure geen probleem is, maar we moeten de waterdichte garantie krijgen dat het over de correcte cijfers gaat. Nu zijn we daar, met alle middelen die we hebben, niet toe in staat.

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: Voorzitter, ook wij zijn, net zoals de heren Verstrepen en Decaluwe, vragende partij voor meer transparantie voor wat de reclame-inkomsten betreft, laat dat duidelijk zijn, maar wij willen het mechanisme niet per se weg zoals de heer Verstrepen dat blijkbaar wel wil, want hij vraagt een schrapping van artikel 37.

Als de openbare omroep een beroep wil doen op de knipperlichtprocedure, dan moet de openbare omroep inderdaad – daar zijn we het allemaal over eens, denk ik – een stevig dossier voorleggen, steviger dan vandaag het geval is. Het afschaffen van de procedure daarentegen, is volgens ons gevaarlijk om een aantal redenen.

Ik leg dit kort uit. De overheid beslist om een opdracht te geven aan de openbare omroep. De overheid legt in een beheersovereenkomst vast welke rol die openbare omroep moet spelen en welke taken die openbare omroep moet uitvoeren, en om die taken uit te voeren wordt daar, eveneens in die beheersovereenkomst, een bedrag tegenover gezet. Zoals in de meeste Europese landen gaat het om een gemengde financiering en dus moet de openbare omroep naast de middelen van de overheid ook zelf inkomsten werven. Als een deel van die eigen inkomsten wegvalt, dan worden ze door de knipperlichtprocedure gecompenseerd, en dat lijkt ons een logisch mechanisme als je als overheid de uitvoering van die beheersovereenkomst wilt – en dat wil je toch wel, denken wij, want anders moet je er geen maken.

Als je dan het wegvallen van de reclame-inkomsten niet zou compenseren, dan dreig je volgens ons in een diepe valkuil te trappen. Ofwel verwacht je immers van de VRT dat de omroep met minder reclamemiddelen en zonder compensaties toch dezelfde taken uitvoert, maar dan zeg je eigenlijk dat de initiële dotatie vanuit de overheid te hoog was, want dan moet de omroep hetzelfde doen met minder geld en hebben we dus eigenlijk al te veel gegeven. Ik denk dat Europa dat niet leuk vindt, want dat is inderdaad marktverstoring. Ofwel vinden we dat de openbare omroep zijn opdrachten moet aanpassen aan een kleiner budget en een aantal opdrachten niet meer moet uitvoeren, maar dan zeggen we eigenlijk dat een aantal van de opdrachten die we aan de VRT hebben gegeven, niet belangrijk of minder belangrijk zijn. Ook dan geven we een verkeerd signaal.

Samengevat: ik denk dat we niet in deze valkuil mogen trappen. We moeten inderdaad blijven hameren op meer transparantie. Ik merk zelfs dat er daarover, dat bleek ook tijdens vorige commissievergaderingen, een grote eensgezindheid bestaat. Dat moet echter niet per se inhouden dat het mechanisme zelf wegvalt.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Voorzitter, ik wil me aansluiten bij de goeie en terechte vraag van de heer Decaluwe.

Ik ondersteun in elk geval de vraag naar transparantie. Het is een oud zeer en het terugtrekken van Corelio biedt de gelegenheid om die transparantie in de toekomst volop mogelijk te maken. Ik sluit me daarbij aan. De vraag gaat over het stelsel, de knipperlichtprocedure, waarbij een stuk van de overheidsdotatie vervangen wordt door geld uit de samenleving. Het feit dat er een plafond op zit en een ondergrens, betekent niets anders dan dat. Er is een limiet vanboven en er is een limiet vanonder. In economisch goede tijden is dit natuurlijk minder marktverstoring omdat er een plafond op zit. In slechte tijden wordt het gevoel van marktverstoring groter, dat is een feit.

Dat de heer Decaluwe het woord marktconformiteit in de mond neemt, toont trouwens aan in welke omgeving de VRT ageert: in een marktomgeving. Laten we daarover duidelijk zijn.

Het is terecht dat die conformiteit moet spelen, maar we mogen niet doen alsof dat niet het geval zou zijn. Ik ondersteun de vraag naar transparantie absoluut, en ik sluit me bij de heer Vandaele aan dat de knipperlichtenprocedure voor een stukje geld betreft dat niet van de overheid komt, maar uit de markt wordt gehaald waardoor de beveiliging dat karakter wel heeft. Het vervangt een beetje de dotatie. Dus als je over het principe ervan gaat discussiëren, als je dat weg wilt, dan moet je daar iets voor in de plaats stellen, dat is duidelijk.

De voorzitter: De heer Wienen heeft het woord.

De heer Wim Wienen: Voorzitter, ik heb toch ook een beetje problemen met de situatie met het knipperlichtmodel. Je merkt dat het crisis is. Alle cijfers voor reclame-inkomsten gaan achteruit, bij iedereen. En iedereen moet dan de tering naar de nering zetten, behalve de VRT, want die krijgt het geld netjes door de overheid bijgepast voor wat de radioreclame betreft.

Ik ben het niet eens met u, mijnheer Caron. U zegt dat men vanuit de private markt geen middelen meer mag genereren, vooral niet vanuit de reclamemarkt, tenzij de dotatie voldoende wordt verhoogd. Ik herhaal wat ik daarnet al zei: zorg er dan voor dat die beheersovereenkomst zo wordt opgesteld dat de openbare omroep geen taken op zich neemt die niet tot de kerntaken van een openbare omroep behoren. Ik vraag mij nog altijd af waarom de VRT de voortrekker moet zijn in het onderzoek en de ontwikkeling van digitalisering. Commerciële partners en spelers kunnen evengoed het nodige onderzoek doen en de nodige ontwikkelingen stimuleren.

De transparantie is hier het grote probleem. Wij hebben er geen idee van hoe die reclamemarkt door de VRT, en eigenlijk door Var, wordt bespeeld. De heer Verstrepen had het over dumpingprijzen. Ik weet dat niet, want ik heb geen inzage in de pakketten die worden verhandeld. We zien inderdaad dat er een daling is in de reclame-inkomsten, maar niet in de televisiereclame. Dan kun je vermoeden dat men het probleem van de radioreclame volledig laat vieren, goed wetende dat dit toch door de overheid wordt bijgepast.

Als het parlement daarover niet kan oordelen, is dat inderdaad een probleem. Ik besef dat dit zeer delicate informatie is om aan het parlement te geven. Men speelt in een commerciële omgeving en de concurrentie zou wel eens interesse kunnen hebben voor die cijfers. Ik wijs erop dat wij als parlementsleden, conform ons reglement, geheimhouding moeten verzekeren als het over dergelijke delicate zaken gaat. Er staan daar zelfs straffen op, zoals het inhouden van een deel van onze wedde. Ik zie dus niet in wat het grote probleem is, zeker als Var volledig een onderdeel wordt van de VRT. Waarom kunnen wij geen inzage krijgen in deze informatie?

De heer Decaluwe zegt dat het in de beheersovereenkomst staat en dat we die moeten uitvoeren. Maar we kunnen de beheersovereenkomst altijd aanpassen. Dat was trouwens een verzoek van het Rekenhof naar aanleiding van de dotatieverlaging vanwege de besparingen. Ik vraag mij trouwens af of de beheersovereenkomst intussen wat de dotatie betreft is aangepast, zoals het Rekenhof bij de begroting vroeg. Als dat kan, kun je evengoed ook dit aanpassen, of dan kun je toch zeker duidelijk maken dat de manier waarop wordt gewerkt niet kan. Dat de VRT een bijpassing krijgt op een ogenblik dat het in de andere sectoren ontslagen regent, is een heel slecht signaal.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Voorzitter, deze discussie toont aan dat de knipperlichtenprocedure, zoals ze vandaag bestaat, niet goed is. Ze is niet transparant, ze is niet controleerbaar, en je kunt ermee doen wat je wilt.

Ik hoorde hier de discussie over de kerntaken van de openbare omroep. Volgens mij moet het perfect mogelijk zijn om als openbare omroep duidelijk te bepalen hoeveel je nodig hebt om je echte kerntaken uit te voeren. Daarnaast kunnen er nog een aantal bijkomende taken worden uitgevoerd, daar dient die knipperlichtenprocedure voor. Men zal mij niet vertellen

dat die knipperlichtenprocedure dient om de prioritaire kerntaken van de openbare omroep uit te voeren. Dat is niet correct.

Hier wordt een paar keer gezegd dat de VRT geld nodig heeft om zijn kerntaken uit te voeren. Als je een lijst maakt van kerntaken van de openbare omroep, moet je daar een prioritaire volgorde aan geven. Mijnheer Vandaele, in moeilijke economische tijden moet af en toe eens duidelijk worden gemaakt dat er prioriteiten moeten worden gelegd en dat er misschien een aantal zaken kunnen wegvallen. Dat geldt ook voor andere maatschappijen. Dat geldt ook voor andere omroepen en andere media.

Als het economisch moeilijk gaat, dan moeten die mensen hun verantwoordelijkheid opnemen. Het gaat over de verantwoordelijkheid. Voor mij is er sprake van twee verschillende zaken, die van elkaar moeten worden gescheiden, maar die voor Open Vld allebei een probleem zijn. De knipperlichtenprocedure zoals die vandaag bestaat, ontslaat ten eerste de openbare omroep van zijn verantwoordelijkheid ten opzichte van andere maatschappijen, van concurrenten in hetzelfde landschap. Ten tweede is de procedure zoals die vandaag bestaat, helemaal niet transparant en controleerbaar.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Sorry dat ik even inbreek. Zoals u weet, ben ik de heer Tommelein zeer genegen. Sommige mensen in onze groep zijn Open Vld nog meer genegen.

Mijnheer Tommelein, ik ben blij dat Open Vld nu beseft dat het systeem dat die partij heeft ingevoerd onder minister Van Mechelen, voor het eerst in de beheersovereenkomst, volledig fout is.

De heer Philippe De Coene: Mag ik u een advies geven? Wees niet te blij met wat mensen van Open Vld doen, want maandag is er opnieuw partijbureau.

De heer Bart Tommelein: Mijnheer Verstrepen, het zijn dwazen die nooit van mening kunnen veranderen.

De heer Philippe De Coene: Of van partij. *(Gelach)*

De voorzitter: De heer Vandaele heeft het woord.

De heer Wilfried Vandaele: De heren Wienen en Tommelein stellen dat er nu maar maatregelen moeten worden genomen: het is crisis, dus de hand moet op de knip. Ik heb er altijd moeite mee als het reglement wordt aangepast tijdens de wedstrijd. Die beheersovereenkomst zou toch voldoende stand moeten houden als contract tussen de beide partijen, tot we inderdaad binnenkort die beheersovereenkomst onder de loop nemen.

De heer Bart Tommelein: Mijnheer Vandaele, u stelt nu zelf vast in deze discussie dat het systeem niet controleerbaar is. Dat is een heel belangrijke vaststelling. Uit diverse hoeken horen we dat men er geen inzage in krijgt.

De heer Wilfried Vandaele: We hebben dat allemaal gezegd. We vragen allemaal meer transparantie. Wij ook.

De heer Bart Tommelein: Ik heb ook niet gezegd dat dit onmiddellijk moet. Ik heb gezegd dat dit in de volgende beheersovereenkomst moet worden herzien.

De heer Philippe De Coene: Mijnheer Verstrepen, een vaststelling van u verrast me. Ik ben niet verrast door uw stellingen. Iedereen heeft zijn stellingen over de opportuniteit van knipperlichtprocedures en de inkomsten van publieke zenders. U hebt op een bepaald ogenblik in uw betoog echter gezegd dat er een lichte heropleving te merken is bij bepaalde radiogroepen. Dat lijkt me heel vreemd. Ik zie er immers geen. Ik heb even die markt geanalyseerd. Kunt u daar een voorbeeld van geven? De voorbije dagen en weken heb ik, onder meer in het kader van dit onderwerp, immers lang gesproken met de adverteerders zelf. Ze ontkennen dat ten stelligste. Er kan natuurlijk worden gezegd dat een procedure al dan niet

transparant is. Dat zijn mensen die geen enkele subjectieve behoefte hebben met betrekking tot het publieke of het private of wat dan ook. Ze zijn al jaren bezig met strategische media-aankopen. Zoals u weet, is de crisis al 2 à 3 jaar bezig. Ze zeggen dat in tijden van crisis het medium radio voor reclame geweldig onder druk staat. Ze bevestigen gewoon die trend.

We hebben die cijfers gekregen van de VRT. Dat was bijna toevallig een week nadat we de cijfers hadden gezien van vtm en de VMMA. Ook zij lieten in het voorbije jaar een zeer significante daling van hun inkomsten uit radioreclame optekenen. Als ik me niet vergis, was die zelfs nog sterker dan bij de publieke omroep. We hebben die cijfers gezien.

Ik heb hun ook de vraag gesteld of er distorsies zijn op de markt. Is het zo dat, om toch wat inkomsten te hebben of toch klanten te hebben, er wordt gebradeerd, zelfs bij de publieke omroep? Ze hebben me verzekerd dat er wordt gebradeerd, maar zeker niet meer bij de ene omroep dan bij de andere, en zeker niet bij dit specifieke medium. Er wordt dezer dagen sterk gebradeerd op de reclamemarkt, maar niet bij radio, wel bij het printsegment, en dan meer specifiek bij outdoor print, bij affichage. Daar is er nu sprake van kortingen van 70 percent en meer. Als het over radio gaat, zijn die kortingen er bij alle zenders, zonder onderscheid, en gebeuren ze veel minder.

Laten we de zaak even economisch bekijken. Als een openbare omroep zich via de knipperlichtenprocedure verzekerd weet van een bepaald volume aan inkomsten, waarom zou die dan überhaupt de prijzen moeten braderen? Daar is objectief bekeken geen reden voor. De inkomsten zijn toch gegarandeerd. Men moet die vraag stellen.

Waarom is reclame nodig, zo vraagt men zich af. Men kan dan vragen stellen over de opportuniteit van de knipperlichtenprocedure. Ik denk daarover dan wel na in termen zoals de heer Vandaele het doet, op basis van een globaal financieringsmodel en de bereidheid om de kostprijs van welomschreven opdrachten te bepalen.

Waarom ligt reclame op de radio onder vuur? Wegens de aard van het medium. In moeilijke economische tijden, zo leren reclamemakers ons, kiest men voor strategische en veel minder voor perifere media. Het strategische medium van de toekomst is en blijft televisie. Dat medium staat weliswaar onder druk, maar blijft sterk. De gedrukte pers en radio daarentegen staan erg onder druk. Ik ben verbaasd over de stelling van de heer Verstrepen. Ik heb gevraagd of er van een heropleving sprake is, en men verzekert me dat er de eerstvolgende jaren voor het medium radio wellicht niet veel beterschap kan worden verwacht. Die mensen weten heel goed welke ontwikkelingen zich voordoen. Dat moet ons toch geruststellen en vragen doen stellen bij wat u zegt, als u het over louche praktijken hebt.

Wat ons betreft, kan er meer transparantie worden ingevoerd. Misschien al binnen afzienbare tijd zal de regie van de openbare omroep helemaal in openbare handen terechtkomen. Dat kan een gelegenheid zijn om voor meer transparantie te zorgen. Maar vandaag zeggen dat er geen transparantie is, is een andere zaak. Het lijkt me niet goed om het feit dat de transparantie niet volmaakt is, direct te spreken van louche praktijken en dergelijke. Mijn fractie heeft daar een andere mening over. Mensen die daar dagelijks mee bezig zijn, zeggen dat er in het licht van de marktevolutie en de relaties tussen zenders niets abnormaal aan de hand is. We moeten toch opletten dat we niet op basis van insinuaties debatteren.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Voorzitter, ik vraag me af of de minister nog zal antwoorden. Of hebt u in haar plaats gesproken? Ik wil gerust met u een discussie beginnen over de reclamemarkt. U zegt dat de reclamemarkt in zijn geheel in neergaande lijn evolueert, maar dat is een heel andere zaak. U weet goed genoeg dat de discussie per medium en per kanaal zal worden gevoerd. Het gaat hier dus niet over de reclamemarkt in haar geheel, maar over de ondoorzichtigheid van de commerciële mogelijkheden en inkomsten van de VRT.

Over die ondoorzichtigheid zegt u dat het niet waar is. Oké, maar geef me dan de documenten die dat aantonen. Als u dat doet, zal ik publiekelijk verklaren dat de commissievoorzitter het bij het rechte eind heeft. *(Opmerkingen van de heer Philippe De Coene)*

U moet mij niet ondervragen. U stelt het voor alsof ik bij u op het matje moet komen. Wij ondervragen de minister. U hebt uw mening gegeven. U denkt dat u het grote gelijk aan uw kant hebt en wilt van mij allerlei details vernemen. U bent de handpop van de VRT geworden!

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Ik spreek hier namens de CD&V-fractie. Ik heb dit doorgenomen met de cruciale spelers van mijn partij. Natuurlijk heeft men dat gelezen in de krant. Het parlement is zagezegd een bende controleurs. Wel, bewijs het omgekeerde! Bewijs dat de cijfers correct zijn. Ik heb al met veel mensen gepraat. Het gaat om die combinatiepakketten. Dat is de essentie, de controle op die pakketten en alle onderdelen ervan. We hebben daarover niets op papier, totaal niets.

Ik ben in alle rust en sereniteit een klacht aan het voorbereiden. We gaan dat winnen met de vingers in de neus. De voorgaande ministers hebben mij ook uitgelachen rond 4FM en radio Donna. We hebben dat perfect gewonnen. U moet niet op voorhand roepen. Inzake de productiehuisen was het ook zo. Als men met die mensen gaat praten, hoort men wel andere verhalen. Veel mensen durven niet te praten met bepaalde personen. Het is een ingewikkelde markt. Er liggen veel boobytraps. Ik geloof het maar als het zwart op wit staat.

De nood aan transparantie is hoog. Er is hier kamerbrede overeenstemming over. Het antwoord van de minister moet ik nog afwachten. Als men er niet in slaagt om daar meer klaarheid in te scheppen, zal CD&V de bijkomende knipperlichtprocedure niet goedkeuren. Gelukkig hamert de voorzitter van de raad van bestuur ook op transparantie. Dat is essentieel als we geen klachten willen bij Europa.

De heer Bart Tommelein: Mijnheer De Coene, u kunt natuurlijk wel mist spuien. U hebt het over uw contacten met de reclamewereld en de radioreclame. Tijdens ons officiële werkbezoek aan de VRT heb ik daar letterlijk het volgende gevraagd: verwacht u dat het aandeel van de radioreclame zal dalen? Het antwoord was zeer helder: neen, daar zijn wij niet bang voor! Dat is in totale tegenstelling met uw beweringen, mijnheer De Coene.

De voorzitter: Precies daarom. Het is vanuit een kritische geest dat ik ook andere segmenten van de markt bevraag. Ik moet dat doen.

De heer Bart Tommelein: Ik moet u als lid van de oppositie waarschuwen. Ik doe dat met goede bedoelingen. We kunnen dat zo niet bespreken. Met “ik heb eens gepraat met” en “het schijnt dat” en “we hebben het vermoeden” komen we nergens.

Mijnheer De Coene, ik heb een interview met u gelezen over SBS. Ik moet u niet ondervragen, ik ondervraag de minister. Maar uw toon en teneur in dat interview stonden mij niet aan.

De voorzitter: Dat is uw goed recht.

De heer Bart Tommelein: Het stond mij niet aan dat u dat interview gaf. Ik zal dat met u persoonlijk nog bespreken. Ik wil dat hier niet doen, want u hebt geen uitvoerend mandaat. Als oppositielid vind ik dat we ons moeten baseren op cijfers en gegevens. Men kan niet aan politiek doen op basis van vermoedens, gedachten en emoties. Ik ben een zeer gevoelige mens, maar ik doe aan politiek op basis van cijfers. *(Opmerkingen van de voorzitter)*

De heer Wim Wienen: Uw redenering is zeer mooi, maar u kunt niet aantonen dat er niets fout loopt. We weten het niet, we hebben geen inzage.

De voorzitter: Ik heb gewoon een paar observaties gedaan.

De heer Wim Wienen: Ik volg de heer Tommelein, u moet leren u te gedragen als voorzitter van een commissie. Dat artikel over SBS was verschrikkelijk ongelukkig. Als voorzitter van de commissie Media van het Vlaams Parlement moet u niet zulke interviews geven.

De voorzitter: Ik heb mij daarover niet te verantwoorden. Ik heb dat niet gedaan als voorzitter, maar als lid van een commissie en als woordvoerder van een fractie. Heb ik nog dat recht? Of gaat u dat soort ‘freedom of speech’ ook verbieden? Nee toch zeker?

De heer Bart Tommelein: Misschien kan iemand anders van uw fractie dat overnemen? U zit hier met twee leden. Misschien kan uw collega de mening van uw partij verkondigen. U bent voorzitter van deze commissie.

De voorzitter: Dat gaat bijzonder ver hoor. Dat wil zeggen dat een voorzitter in geen enkel dossier woordvoerder mag zijn voor zijn fractie. Komaan!

De heer Bart Tommelein: U moet als voorzitter de neutraliteit bewaren en het debat leiden. U doet het telkens weer, u doet het ook in de plenaire vergadering, u gooit de knuppel in het hoenderhok. U zorgt voor meer discussie dan er oplossingen komen.

De voorzitter: Maar, beste collega, dat wil dus zeggen dat ik geen mening mag hebben.

De heer Bart Tommelein: Als voorzitter van de commissie zorgt u meer voor discussie dan voor oplossingen.

De voorzitter: Maar, beste collega, ik heb u veel langer dan het reglement toestaat het woord gegeven, gewoon om het debat mogelijk te maken. Als u in het debat zaken hoort die u niet aanstaan, dan verwijst u naar het voorzitterschap. Ik tracht enkel zoveel mogelijk het debat toe te staan. Dat is ook de reden waarom we deze vergadering vandaag hebben ingelast. Daardoor moet u niet zo lang wachten met uw interpellatie en vragen.

De heer Jurgen Verstrepen: Voorzitter, in het artikel ging het over de voorzitter van de commissie Media. Uw naam stond daarbij vermeld. Ik stel voor dat u een recht van antwoord vraagt en zegt dat u niet als commissievoorzitter hebt gesproken, maar wel als onafhankelijke. *(Opmerkingen van de heer Bart Tommelein)*

De voorzitter: Ik heb geen nood aan uw suggestie. Ik heb dat van meet af aan gedaan. Ik heb uw goede raad niet nodig.

Minister Lieten heeft het woord.

Minister Ingrid Lieten: Ik heb met betrekking tot deze vragen ook contact opgenomen met de VRT. Op basis van de verzamelde informatie zal ik een antwoord geven.

Mijnheer Verstrepen, de VRT voert de openbareomroepopdracht uit voor de Vlaamse Gemeenschap. Daar moet een adequate overheidsfinanciering tegenover staan. Dat is uiteraard ook de bestaansreden van die knipperlichtprocedure, die als een soort vangnet dient. De VRT is verantwoordelijk om budgettaire orde op zaken te stellen voor het verschil tussen de boven- en de ondergrens. Valt men onder de ondergrens, dan komt de uitvoering van de opdracht in gevaar. Zoals u weet, is de knipperlichtprocedure opgenomen in artikel 36 van de beheersovereenkomst. Enerzijds past de overheid bij als de reclame-inkomsten onder de minimumgrens opgenomen in de beheersovereenkomst 2007-2011 vallen. Anderzijds mogen de reclame-inkomsten niet hoger liggen dan de maximumgrens bepaald in de beheersovereenkomst. In dat geval moet het surplus aan de overheid afgestaan worden.

De VRT moet de extra ‘vervangende inkomsten’ die volgen uit deze procedure niet compenseren met extra besparingen. Er is geen sprake van “extra inkomsten voor de VRT”, zoals u in uw vraag suggereert. Er zijn per saldo immers geen extra inkomsten voor de VRT, want die extra dotatie wordt volledig opgeslorpt door de lagere inkomsten vanuit reclame.

De knipperlichtprocedure is belangrijk voor de VRT, onder andere omwille van de zware extra besparingen die aan de omroep worden gevraagd voor 2010 en 2011, bovenop de al

geplande besparingen en efficiëntiemaatregelen voorzien in de beheersovereenkomst 2007-2011, alsook de andere tegenvallende commerciële inkomsten ten opzichte van de ramingen in de beheersovereenkomst. In de initiële begroting 2010 werd een voorlopig bedrag van 5.644.000 euro verrekend voor de dotatie uit de knipperlichtprocedure met betrekking tot de radioreclame en televisiesponsoring. Het definitief bedrag kan immers pas bepaald worden als de ontvangsten voor de radioreclame en de televisiesponsoring voor 2009 definitief bekend zijn, of met andere woorden pas na de afsluiting van het boekjaar 2009. De finale berekeningen voor 2009, conform de formule uit de beheersovereenkomst, geven een dotatie uit knipperlicht van 9.452.000 euro, of 3.808.000 euro meer dan in de initiële begroting. Dat bedrag zal in het kader van de begrotingscontrole 2010 aangepast worden.

Mijnheer Decaluwe, als reclameregie is Var bijzonder vertrouwd met de gangbare tarieven op de markt. Var formuleert een voorstel van tariefzetting voor radioreclame, dat dan ter goedkeuring wordt voorgelegd aan de directie van de VRT. Het toezicht op de gedelegeerd bestuurder gebeurt door de raad van bestuur die, met name wat Var betreft, hierin wordt bijgestaan door het strategisch comité van Var waarin de voorzitter van de raad van bestuur, drie andere leden van de raad van bestuur en de gemeenschapsafgevaardigde zetelen. Dit comité heeft ruime onderzoeksbevoegdheden ten dienste van de raad van bestuur van de VRT. Regelmatig wordt overigens het management van Var uitgenodigd op de vergaderingen van het strategisch comité om toelichting te geven over zijn beleid.

De radioreclametarieven zijn marktconform. De toetssteen wat betreft de marktconformiteit is de kostprijs per Gross Rating Point (GRP) per zender voor de doelgroep die die zender beoogt. De GRP is een parameter om te meten hoeveel kijkers een bepaalde reclamespot gezien hebben. De GRP staat voor de som van alle ratings van de uitgezonden spot. Het gemiddeld aantal kijkers per tijdseenheid is de rating: 1 GRP betekent dat 1 percent van de bevolking of van de specifieke doelgroep één keer bereikt is. Een mediabureau zal een bepaalde spot niet x-aantal keer willen uitzenden, maar zal die spot zolang laten uitzenden tot een bepaalde GRP bereikt is. Om een vergelijking te kunnen maken van de door de verschillende spelers gehanteerde tarieven, moet het tarief worden herberekend in functie van de kostprijs per GRP voor een specifieke doelgroep.

Var streeft naar een tarief waarbij de kost per GRP van elke zender, ieder binnen zijn specifieke doelgroep, schommelt tussen 180 euro en 200 euro. De meeste radiozenders hebben in Vlaanderen een kostprijs per GRP die binnen deze vork valt. Uiteraard wordt de kost per GRP ook mee bepaald door vraag en aanbod, waarbij een zeer specifieke zender zoals Radio 1, een duurdere kost per GRP zal hebben. Uiteraard is er geen uitwisseling van tarieven tussen de verschillende verkopers van reclameruimte, maar moet Var afgaan op informatie die het onder andere van klanten uit de markt te weten komt.

Het bepalen van het tarief is een complexe oefening. Grosso modo kan worden gesteld dat de GRP-vork aan de basis en bij de lancering van een bepaalde titel/zender bepaald wordt door een aantal elementen. Ik som ze even op. Zo is er de benchmarking met andere mediumtypes. Een bioscoop heeft bijvoorbeeld een heel sterke memorisatiescore, want de consument kan bijna niet ontsnappen aan de voorgeschotelde reclame. Zijn kost per GRP zal dus beduidend hoger liggen dan die voor de radio. Daarnaast is er de benchmarking met de concurrenten binnen hetzelfde mediumtype. Elke speler zal de tariefpolitiek van zijn concurrenten analyseren zoals dit in elke markt gebruikelijk is. De tarieven evolueren dan verder in functie van het bereik, de evolutie van de index. Ten slotte speelt ook het element van vraag en aanbod. Bij geringe vraag worden de tarieven verlaagd om de vraag aan te zwengelen. Op die basis weet een verkoper van reclameruimte welke tarieven optimaal kunnen worden gehanteerd en dus ook wat de gangbare tarieven zijn.

Een combinatieaanbod van radioreclame met sponsoring en alliantiepartnerssponsoring bestaat niet. In de boekhouding wordt via de rekeningen een onderscheid gemaakt tussen ontvangsten uit radioreclame, sponsoring van alliantiepartners, tv-sponsoring en radiosponsoring. De

controle op deze rekeningen gebeurt uiteraard door de commissaris en door het Rekenhof. Ook gebeurt er jaarlijks een controle ter plaatse door de gemeenschapsafgevaardigde met betrekking tot de toepassing van de knipperlichtprocedure, op basis van de boekingen op de betreffende rekeningen.

De bruto-inkomsten uit radioreclame worden na afhouding van de commissies, onder andere de commissie voor Var en gebruikelijke commissies voor de reclameagentschappen, doorgestort aan de VRT. Deze netto-inkomsten zijn opgenomen in de boekhouding van de VRT, en zijn ook vermeld in het VRT-jaarverslag. De totale bruto-inkomsten van Var zijn vermeld in de jaarrekening van Var. Afgezien daarvan worden wel de reclamedrukgegevens van alle media gepubliceerd door Mediatrix. De reclamedruk staat gelijk met de uitgezonden reclame, vermenigvuldigd met de prijs van de spot conform de tariefkaart en het aantal keren dat de spot is uitgezonden. Zoals eerder gezegd, zijn de tarieven van VRT met betrekking tot de radioreclame marktconform.

De Europese Commissie heeft in haar onderzoek naar de financiering van de VRT ook de handelwijze van de VRT met betrekking tot de radioreclame onderzocht. Zij heeft geen bewijzen gevonden van enig mededingingsverstoring of niet-markconform gedrag. Ook op het Belgisch niveau bestaan organen bevoegd voor de controle en bestraffing van anti-concurrentieel gedrag, zoals de Raad voor de Mededinging. Wij hebben alvast geen weet van enige klacht of procedure bij dergelijke organen.

Het Rekenhof heeft enkel een bevoegdheid ten aanzien van overheden en openbare instellingen en oefent daarop een financiële controle, een wettigheidscontrole en een controle op de goede besteding van openbare gelden uit. In het kader van haar financiële controle onderzoekt het de rekeningen en gaat daarbij de juistheid, betrouwbaarheid en volledigheid van de financiële staten na. Het Rekenhof oefent ook een wettigheidscontrole uit op de publieke ontvangsten en uitgaven. Tot slot controleert het a posteriori de goede besteding van de gelden in het licht van de principes van zuinigheid, doeltreffendheid en doelmatigheid.

Het Rekenhof heeft ook een informatieopdracht ten aanzien van het parlement waarbij het rapporteert over de resultaten van zijn controleopdracht. Het Rekenhof is niet bevoegd ten aanzien van Var, maar wel ten aanzien van de controle van de rekeningen van de VRT. Het Rekenhof oefent dan ook geen controle op zich uit op Var, maar kan wel alle contractuele relaties van de VRT met Var, zoals de regieovereenkomst die de VRT met Var gesloten heeft, controleren.

De voorzitter: De heer Verstrepen heeft het woord.

De heer Jurgen Verstrepen: Voorzitter, ik heb een tweede constructief voorstel. Om pittige discussies te vermijden, zou u, net als uw voorganger, in de zaal kunnen komen zitten om uw mening te uiten. U zou dat dan niet als voorzitter doen. Dat is het systeem in deze commissie.

De voorzitter: Mijnheer Verstrepen, ik ben dit even nagegaan. Dit was vorige legislatuur niet de gewoonte. Indien ik vanuit de zaal een vraag zou stellen, zouden de poppen voor u trouwens ook aan het dansen gaan. Misschien houdt uw constructief voorstel in dat ik sowieso moet zwijgen.

De heer Jurgen Verstrepen: Voorzitter, dat heb ik nooit beweerd. Uw voorganger deed dit. Het zou misschien nuttiger en aangenamer zijn.

De voorzitter: Mijnheer Verstrepen, kunt u tot de inhoud komen. Uw tijd loopt.

De heer Jurgen Verstrepen: Ik heb naar het antwoord van de minister geluisterd. Het is ditmaal geen fax, maar een mail van de VRT. Dat de minister teksten van de VRT voorleest, is haar goed recht. Ze doet dat trouwens regelmatig als het over de VRT gaat.

Als ik de optelsom maak, word ik niet blij. Volgens de minister zijn die uitgaven niet voorzien. Dat is interessant. We bevinden ons in budgettair moeilijke tijden. De minister

moet inspanningen leveren om de VRT te helpen. De VRT beschikt immers over minder reclame-inkomsten. We hebben echter nog steeds geen zicht op de cijfers.

Heel even dacht ik dat ik uit het betoog van de minister mocht afleiden dat het Rekenhof naar de Var mocht stappen. Dat blijkt niet het geval te zijn. Het Rekenhof mag de contracten tussen de Var en de VRT opvragen. Daar staan we echter geen stap verder mee. We kunnen niet aan de Var. Dat is de bottom line. We kunnen dat niet controleren.

Als ik optel wat in verband met de lopende beheersovereenkomst is betaald, val ik van mijn stoel. De minister heeft het cijfer vermeld. Voor een periode van 2 jaar tijd gaat het om, afgerond, 15 miljoen euro aan bijkomende middelen voor de openbare omroep. Dit is enkel en alleen het gevolg van deze procedure. Ik vind dit zeer veel geld. Ik ben benieuwd hoeveel we voor de totaliteit van de beheersovereenkomst nog zullen moeten opleggen.

Er is enige discussie over de vraag of de reclamemarkt zal stijgen of zal dalen. Volgens de voorzitter zal het om een daling gaan. Als ik die redenering volg, zal het in 2010 om nog meer geld gaan. Dit is echter nog niet duidelijk.

Ik houd me aan de feiten. Dit staat los van de reclamemarkt zelf. De minister heeft de recentste CIM-cijfers voor de radiozenders van de VRT gezien. De grootste speler, Radio 2, kent een daling. De minister heeft de vrije val van MNM gezien. De minister weet wat dit voor de reclame-inkomsten betekent. Dit staat los van de economische markt. De reclame-inkomsten dalen omdat de zenders minder kunnen verkopen. De marktaandelen dalen immers. Ik heb het hier niet over de economie, want dat is een heel andere discussie. Ik geef iedereen hier op een brief dat we volgend jaar dezelfde discussie zullen voeren en dat het dan om een groter bedrag dan 9.542.000 euro zal gaan. Als die cijfers voor de radiozenders blijven dalen, zullen de reclame-inkomsten ook blijven dalen. Tenzij in de reclamemarkt een volledig nieuw mechanisme wordt ontwikkeld, waarbij een daling inhoudt dat de adverteerders meer voor hun reclame willen betalen, ben ik benieuwd in hoeveel de minister de volgende keer nog zal moeten voorzien.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Een buitenstaander die het antwoord van de minister aandachtig zou beluisteren, zou allicht de indruk krijgen dat die mensen door en door worden gecontroleerd. Dat is de perceptie. *(Opmerkingen van minister Ingrid Lieten)*

Ik ben het hier totaal niet mee eens. De bestuurders van de VRT die in de Var zitten, hebben totaal geen inzage in de contracten. Dit is nochtans fundamenteel om controle uit te oefenen. De bestuurders van de VRT weten van niets. Er is een groot verschil tussen het uit de doeken doen van een algemene strategie en het aantonen van de marktconformiteit aan de hand van staalharde cijfers.

Ik zou de regeringscommissaris durven vragen of hij van iets weet. Ik denk dat dit niet het geval is. Hij heeft waarschijnlijk nog nooit een inhoudelijk contract gezien. Mij lijkt dit nochtans belangrijk.

Blijkbaar worden in de contracten geen combinaties gemaakt. Dit vind ik een hele geruststelling. De vraag is echter of dit klopt. Ik heb daar mijn twijfels bij. Wie kan dit controleren?

De minister heeft naar het jaarverslag verwezen. Ik heb vorige keer smalend opgemerkt dat het hoofdstuk over de Var in het jaarverslag van de VRT uit een bladzijde bestaat. Daarvan is drie vierde dan nog een foto. In het jaarverslag van Corelio heb ik de naam 'Var' zelfs niet teruggevonden. Ik heb geen gedetailleerde cijfers gezien.

Wat de parlementaire controle betreft, sta ik hier bijzonder twijfelend tegenover. De minister heeft verklaard dat de VRT zijn informatie heeft verstrekt. Ik heb daar moeite mee. De minister weet dat het Vlaams budget voor de nabije toekomst niet oneindig is. Het zal niet gemakkelijk zijn. Ik heb de indruk dat de beleidsruimte voor een toekomstige beheers-

overeenkomst met de openbare omroep, die ons overigens nog steeds dierbaar is, stilaan door de bijpassingen ten gevolge van de knipperlichtprocedure wordt opgesoupeerd.

Aangezien we van allerlei zaken niet zeker zijn, lijkt het me een goed idee op termijn eens een hoorzitting met de regeringscommissaris en andere mensen te organiseren. We moeten duidelijk weten waarover we praten. Ik ben het eens met de heer Caron. Afspraken zijn afspraken. Ik wil echter wel waterdichte cijfers zien. We moeten zien dat het correct verloopt. Het gaat uiteindelijk om veel belastinggeld.

Misschien kan de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) hierin een rol spelen. De VRM heeft de performantiemaatstaven destijds gecontroleerd. Misschien kan het ook nu op deze manier gebeuren. Het is maar een suggestie.

Ik ben geen voorstander van wederzijdse controle. Indien het om de marktconformiteit gaat, moet het Vlaams Parlement dit op basis van objectieve maatstaven kunnen toetsen. Wij moeten op de knop duwen indien in de begrotingscontrole opnieuw meer dan 9 miljoen euro zou worden opgenomen. Ik wil op dit vlak zeer formeel zijn: ik wil meer transparantie. Indien die er niet is, zal ik dit niet goedkeuren. Die transparantie zou voor iedereen een voordeel betekenen. Op lange termijn zou ze ook voor een sterke openbare omroep een voordeel zijn.

De voorzitter: De heer Tommelein heeft het woord.

De heer Bart Tommelein: Een zinnetje in het antwoord van de minister heeft me gestoord. Blijkbaar heeft de VRT de knipperlichtenprocedure nodig omwille van de flinke besparingen die de VRT in 2010 en in 2011 moet doorvoeren. Volgens mij toont dit aan dat de knipperlichtenprocedure een oneigenlijk gebruik kent. Ik vind niet dat het budget dat in het licht van de knipperlichtenprocedure aan de VRT wordt toegekend, moet dienen om de besparingen op te vangen. Dat noemen ze in de volksmond een vestzak-broekzakoperatie. Dat kan niet de bedoeling van de knipperlichtenprocedure zijn. Ik herhaal dat we in middelen moeten voorzien om een daling van de inkomsten op te vangen. Die inkomsten moeten echter transparant zijn. Aangezien dit nu allerm minst het geval is, zal ik hierop blijven hameren.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door de heren Verstrepen, Tommelein en Wienen werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

■